

รายงานวิจัย

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้มีบุตรของประชากรเจนเอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานคร

จัดทำโดย

นายณภัส	สิงห์สุข	6210701248
นายพชรพล	น้อยสกุล	6210701272
นายกฤษฎี	หวังมิ่งมาศ	6210702660
นายธนกฤต	ทองเงิน	6210702864
นางสาวปราณิสรา	ธนนรัตติกร	6210702945
นายวัชรพงษ์	กิจวรวุฒิ	6210703127
นายอเนชา	ยะรังสี	6210703291

เสนอ

ดร.ณัฐธินิชา ฉายรัศมี

รายงานวิจัยเล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา วิธีวิจัยทางเศรษฐศาสตร์ (01101491)

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

คำนำ

รายงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจมีบุตรของประชากรเจนเอเรชันวายใน กรุงเทพมหานคร เป็นส่วนหนึ่งของวิชา 01101491 วิธีวิจัยทางเศรษฐศาสตร์ (Research Methods in Economics) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจมีบุตรของประชากรเจนเอเรชันวายในกรุงเทพมหานคร และสามารถนำผลการวิจัยที่ได้เพื่อให้รัฐบาลสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปช่วยประกอบการกำหนดแนวทางการบริหาร หรือปรับปรุงนโยบายต่าง ๆ ที่จะช่วยแก้ปัญหาอัตราการเกิดที่ลดลงได้

ทั้งนี้คณะผู้วิจัยจะไม่สามารถทำรายงานวิจัยฉบับนี้ได้เสร็จสมบูรณ์ หากไม่ได้รับความอนุเคราะห์จาก ดร. ณัฏฐณิชา ฉายรัศมี อาจารย์ประจำวิชา คณะผู้วิจัยหวังว่า รายงานวิจัยเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน หากมีความผิดพลาดประการใด ต้องขออภัยมา ณ ที่นี้

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญรูปภาพ	ง
สารบัญตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	4
ขอบเขตในการศึกษา	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
กรอบแนวคิดของงานวิจัย	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย	7
แนวคิดและทฤษฎีของตลาดแรงงาน	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีบุตร	10
แนวคิดและทฤษฎีอัตราประโยชน์	11
แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุนค่าเสียโอกาส	13
ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	14
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	22
ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	22
การเก็บรวบรวมข้อมูล	22
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	23
การวิเคราะห์ข้อมูล	23
บทที่ 4 ผลการศึกษา	44

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	44
ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ	46
ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคนเจนอเรชันวายที่ตัดสินใจมีบุตรและคนเจนอเรชันวายที่ตัดสินใจไม่มีบุตรกับปัจจัยส่วนบุคคล	50
ผลประมาณค่าแบบจำลอง BINARY LOGISTIC REGRESSION	60
อภิปรายผลการศึกษา	66
ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษา	67
ข้อค้นพบใหม่ที่ได้จากการศึกษา	68
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	70
สรุปผลการศึกษา	70
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา	72
ข้อเสนอแนะการศึกษารั้งต่อไป	73
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก ก	77

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 จำนวนการเกิดของคนในกรุงเทพมหานคร	2
2.1 (ก) อุปสงค์ อุปทาน และดุลยภาพของตลาดแรงงาน	8
2.1 (ข) การเปลี่ยนแปลงของอุปทานในตลาดแรงงาน	9
2.2 (ก) อรรถประโยชน์เพิ่ม	12
2.2 (ข) อรรถประโยชน์รวม	13

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 รายละเอียดและสมมติฐานของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	39
4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	45
4.2 คะแนนเฉลี่ยของคะแนนความสำคัญของปัจจัยแวดล้อม	47
4.3 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจมีบุตรของคนเจนอเรชันวายใน กรุงเทพมหานครกับปัจจัยส่วนบุคคล	51
4.4 cross-tabulation table	52
4.5 ตารางผลการทดสอบความแตกต่างของอายุเฉลี่ยระหว่างคนเจนอเรชันวายที่ตัดสินใจมีบุตร และคนเจนอเรชันวายที่ตัดสินใจไม่มีบุตร	54
4.6 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยแวดล้อม ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีบุตรและตัดสินใจไม่มีบุตร	57
4.7 ผลการประมาณค่าแบบจำลอง Binary Logistic Regression	62

บทที่ 1

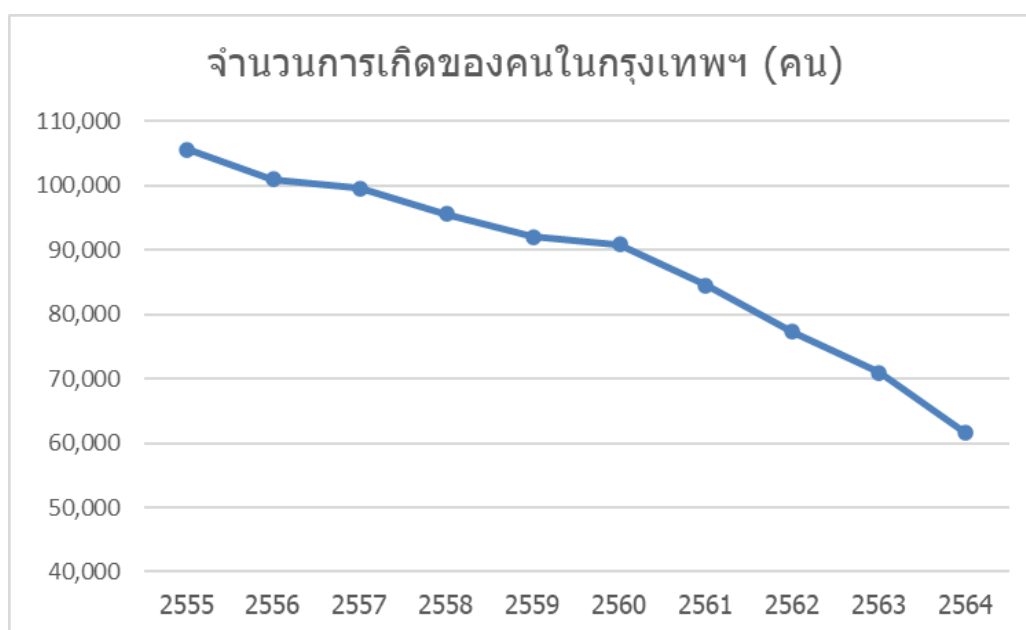
บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

สถานการณ์ปัจจุบันในประเทศไทยมีอัตราการเกิดของประชากรที่ลดลง ซึ่งส่งผลกระทบต่ออายุเฉลี่ยของประชากรในประเทศซึ่งมีแนวโน้มที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยการเปลี่ยนแปลงของอายุเฉลี่ยประชากรนั้น ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว โดยด้านเศรษฐกิจเมื่อโครงสร้างของประชากรเปลี่ยนไปมีสัดส่วนผู้สูงอายุมากขึ้นขณะที่มีวัยทำงานเท่าเดิมหรือลดลงจะมีผลกระทบโดยตรงต่อการผลิต ทำให้การผลิตและกำลังแรงงานน้อยลงผลิตภาพการผลิตลดน้อยลงหรืออุปทานแรงงานลดลงซึ่งอาจจะส่งผลทำให้ค่าแรงสูงขึ้นได้หรือเกิดการขาดแคลนแรงงานในระยะยาว ทางด้านผลผลิตหรือรายได้ประชาชาติ สัดส่วนผู้สูงอายุมากขึ้น ทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GNP) หรือรายได้ประชาชาติ น้อยลง และรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลลดลง ผลิตภาพการผลิตลดลง เศรษฐกิจจะถดถอยไปเรื่อย ๆ ส่วนด้านสังคมการที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นทำให้ผู้ที่อยู่ในวัยทำงานจะต้องทำงานมากขึ้นและต้องรับภาระดูแลผู้สูงอายุในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งเรื่องปัญหาสุขภาพร่างกาย ตามปกติผู้สูงอายุจะมีสุขภาพร่างกายเสื่อมโทรม ไม่แข็งแรง จึงจำเป็นต้องมีผู้ดูแลเอาใจใส่และจะต้องใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลทำให้มีรายจ่ายเพิ่มขึ้นขณะที่ไม่มีรายได้ จึงทำให้ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ลำบาก จึงจำเป็นต้องเตรียมสะสมเงินออมหรือวางแผนการลงทุนเพื่อจะได้มีรายได้หรือเงินสะสมไว้ใช้ในวัยสูงอายุหรือสามารถนำเงินออมที่สะสมไว้มากใช้ในวัยบั้นปลายชีวิต

ในอดีตมีการใช้นโยบายควบคุมประชากรครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2513 ที่ปรากฏในนโยบายวางแผนครอบครัวแห่งชาติ โดยในสมัยนั้นนโยบายของรัฐบาล คือการส่งเสริมการคุมกำเนิดเพื่อเป็นการควบคุมขนาดของประชากรในประเทศ โดยนโยบายคุมกำเนิดครั้งนั้นประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีและอัตราการเกิดของประชากรในประเทศไทยลดลงอย่างรวดเร็วตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา (มนสิการ และคณะ, 2559)

จากภาพที่ 1.1 เป็นข้อมูลจำนวนการเกิดของคนในกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นข้อมูล 10 ปีย้อนหลังที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 - 2564 มีอัตราการเกิดที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นเรื่องที่น่ากังวลเนื่องจากการลดลงอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มจะลดลงในปีถัดไป ด้วยสถานการณ์นี้อาจทำให้เกิดปัญหาในอนาคตได้ในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการขาดแคลนกำลังแรงงาน การพัฒนาบุคลากรรุ่นใหม่ หรือด้านค่าใช้จ่ายของรัฐเพื่อดูแลผู้สูงอายุมากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากสังคมไทยในอดีตเป็นสังคมที่ส่วนใหญ่บุตรจะดูแลบิดามารดาในยามชรา ซึ่งเมื่ออัตราการเกิดในปัจจุบันลดลงจะส่งผลให้ในอนาคตเกิดปัญหาด้านอื่นตามมาหลายอย่าง เช่น ผู้สูงอายุขาดที่พึ่งในยามเจ็บป่วย ขาดแคลนแรงงาน

ภาพที่ 1.1 จำนวนการเกิดของคนในกรุงเทพมหานคร

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2564)

การที่คนรุ่นใหม่มีแนวคิดที่ไม่ต้องการมีบุตรนั้น มีสาเหตุมาจากการที่ประชากรในเจนเนอเรชันวายมีค่านิยมในการมีบุตรที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องมาจากค่าครองชีพที่เพิ่มมากขึ้น และยังมีความกังวลต่อสถานการณ์เศรษฐกิจ

ในปัจจุบัน งานวิจัยจำนวนมากได้ศึกษาปัจจัยที่ทำให้คนมีบุตรน้อยลงจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจพบว่า ถ้าหากเศรษฐกิจตกต่ำ คนจะมีบุตรน้อยลง (Sobotka, Skirbekk, Philipov, 2010)

ในด้านปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมนั้นเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจมีบุตร เช่น การที่ประชากรเพศหญิงทำงานนอกบ้านมากขึ้นก็จะเลือกที่จะไม่มีบุตร เนื่องจากความกังวลในการมีบุตรจะเป็นภาระต่อการประกอบอาชีพ และการมีค่าเสียโอกาสที่สูง รวมถึงการมีชั่วโมงการทำงานที่มากขึ้น ส่งผลให้ความต้องการที่จะมีบุตรน้อยลง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของค่านิยมในการมีบุตรและคนหันไปให้ความสำคัญกับการมีชีวิตอิสระ และการทำตามเป้าหมายอื่น ๆ ในชีวิตมากขึ้น (Lesthaeghe, 1980 ; Montgomery and Casterline, 1996 ; Lesthaeghe and Surkyn 1988 ; Liefbroer, 2005 ; Surkyn and Lesthaeghe, 2004) รวมถึงความเสมอภาคทางเพศในสังคมที่เป็นที่ยอมรับมากขึ้นได้ส่งผลต่อการตัดสินใจมีบุตรของผู้หญิงในประเทศที่มีความเท่าเทียมทางเพศต่ำกว่าแม้ผู้หญิงรายได้สูงก็จะเลือกไม่มีบุตรเนื่องจากมีค่าเสียโอกาสสูง (Hoem, 2000 ; Vikat, 2004 ; Jalovaara, 2013)

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันเนื่องจากมีอัตราการเกิดลดลงอย่างต่อเนื่องจนอยู่ในระดับที่ต่ำ ประกอบกับสังคมไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยรัฐบาลนั้นได้มีการสร้างนโยบายต่าง ๆ ขึ้นเพื่อสนับสนุนการมีบุตรของคนไทย เช่น จ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด (Child Support Grant) ให้กับครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ สมาชิกครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยไม่เกิน 100,000 บาท ต่อคนต่อปีแก่เด็กที่มีสัญชาติไทย และเกิดตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2558 เป็นต้นไป รายละ 600 บาท ต่อเดือน จนมีอายุครบ 6 ปีเพื่อแก้ไขปัญหาอัตราการเกิดที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง

งานวิจัยนี้ต้องการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีบุตรของประชากรเจนเอเรชันวาย ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร เพื่อนำไปสู่แนวทางแก้ปัญหาการลดลงของอัตราการเกิดของประชากรในประเทศไทย โดยงานวิจัยในครั้งนี้แตกต่างจากงานวิจัยอื่น ๆ ที่ผ่านมาซึ่งพิจารณาเพียงทัศนคติต่อการมีบุตรของประชากรเจนเอเรชันวายที่เน้นการศึกษาถึงความคิดเห็นและปัจจัยทางสังคมเป็นส่วนใหญ่ แต่ในงานวิจัยเล่มนี้จะเน้นการศึกษาถึง

ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง เช่น สภาพการเมืองการปกครองในปัจจุบัน เป็นต้น ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เช่น ค่าครองชีพและอัตราภาษี เป็นต้น ปัจจัยด้านค่าเสียโอกาส เช่น การมีบุตรทำให้เวลาในการพักผ่อนลดลงหรือเวลาในการทำงานลดลง เป็นต้น และปัจจัยส่วนบุคคล เช่น สถานภาพทางการเงินในปัจจุบัน รายได้ เพศ และอายุ เป็นต้น ที่ส่งผลต่อการมีบุตรของประชากรเจนเอเรชันวายเป็นหลัก และผลจากศึกษาของปัจจัยที่มีผลต่อการมีบุตรของประชากรเจนเอเรชันวายสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมการมีบุตรในอนาคต เนื่องจากประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมอายุซึ่งจะส่งผลต่อกำลังแรงงานและการพัฒนาประเทศในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีบุตรของประชากรเจนเอเรชันวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร

1.3 ขอบเขตในการศึกษา

ขอบเขตด้านประชากรและพื้นที่

ขอบเขตของข้อมูลที่ทำการศึกษาเป็นกลุ่มคนเจนเอเรชันวายคือช่วงอายุระหว่าง 22 ถึง 42 ปี และอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตด้านข้อมูล

ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีบุตรของคนเจนเอเรชันวาย โดยพิจารณาจากทางด้านปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านทัศนคติต่อคุณค่าของการมีบุตร และปัจจัยด้านค่าเสียโอกาส

ขอบเขตด้านเวลา

ศึกษาตั้งแต่ช่วงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2565 จนถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2565

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อให้รัฐบาลสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปช่วยประกอบการกำหนดแนวทางการบริหาร หรือ ปรับปรุงนโยบายต่าง ๆ ที่จะช่วยแก้ปัญหาอัตราการเกิดที่ลดลงได้

1.5 กรอบแนวคิดของงานวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดงานวิจัย ในการ ดำเนินงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีบุตรของประชากรเจนเนอเรชันวายที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรอิสระ

ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ สถานภาพทางการเงิน รายได้

ปัจจัยด้านด้านสังคมและการเมือง การเมืองการปกครองในปัจจุบัน สวัสดิการของรัฐบาลในปัจจุบัน สภาพแวดล้อมบริเวณที่อยู่อาศัยของท่าน ค่านิยมของคนในสังคมปัจจุบัน นโยบายการส่งเสริมการมีบุตร

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ค่าครองชีพ อัตราภาษีบุคคลธรรมดา ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ

ปัจจัยด้านทัศนคติต่อคุณค่าของการมีบุตร การมีบุตรเป็นการเติมเต็มครอบครัวให้สมบูรณ์ ความคาดหวังในการพึ่งพาบุตรในอนาคต การมีบุตรทำให้ชีวิตท่านมีความสุขทางด้านจิตใจ

ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายโอกาส การมีบุตรทำให้เวลาในการทำงานลดลง การมีบุตรทำให้เวลาในการพักผ่อนลดลง การมีบุตรทำให้เวลาส่วนตัวลดลง การมีบุตรทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้น

ตัวแปรตาม

การตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกที่จะมีบุตร

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis)

ได้แก่ ไคสแควร์ (Chi-square) ,T-Test ,แบบจำลอง Binary Log

ที่มา : คณะผู้จัดทำ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในบทที่ 2 จะกล่าวถึงรายละเอียดของแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วย แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับตลาดแรงงาน แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีบุตร

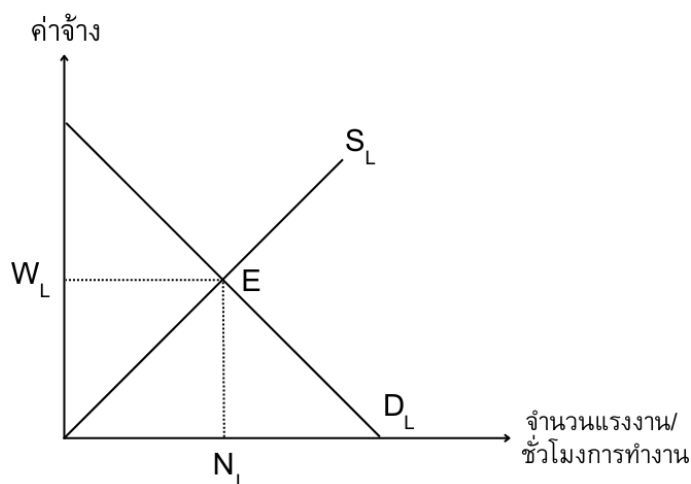
แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีของตลาดแรงงาน

แรงงาน (labour) โดยในแนวคิดของวิชาเศรษฐศาสตร์แรงงาน คำว่า แรงงานเป็นคำรวมซึ่งหมายถึง ความพยายามของมนุษย์หรือการออกแรงในการผลิตและจำหน่ายสินค้าและบริการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และผู้ที่ดำเนินการจะได้รับค่าตอบแทน จากแนวคิดดังกล่าวก็จะเห็นได้ว่าแรงงานมีส่วนประกอบ 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นการกระทำของมนุษย์ และส่วนที่ 2 จากผลของการกระทำก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจในรูปของ ค่าตอบแทนหรือรายได้ ดังนั้น การที่มนุษย์ออกแรงหรือกระทำการเพื่อตัวเองและไม่ก่อให้เกิดประโยชน์เป็นเงิน เป็นทองจึงไม่อยู่ในความหมายของ “แรงงาน” โดยที่กระบวนการผลิตมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ฉะนั้น คำว่า การออกแรงไม่ได้หมายความว่าเพียง “การออกแรงกาย” การใช้ “สมอง” และ “สติปัญญา” ก็อยู่ใน ความหมายของ “แรงงาน” ยิ่งกว่านั้นแม้การทำงานในโรงงาน คนงานมีหน้าที่แต่เพียงกดปุ่มให้เครื่องจักรทำงาน เท่านั้น ไม่ได้ใช้การออกแรงงานอย่างสมัยก่อน (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2536)

จากภาพที่ 2.1 เส้นอุปทานแรงงานของบุคคล (SL) จะมีลักษณะความชันเป็นบวก แสดงให้เห็นถึง ความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันระหว่างค่าจ้างและปริมาณการเสนอขายแรงงาน นั่นหมายความว่า เมื่อค่าจ้างเพิ่มสูงขึ้น แรงงานมีแนวโน้มที่จะเสนอขายแรงงาน (ทั้งจำนวนแรงงานและจำนวนชั่วโมงการทำงาน) เพิ่มสูงขึ้นด้วย

เช่นกัน อย่างไรก็ตาม การเสนอขายแรงงานนั้นอยู่ภายใต้ข้อจำกัดของเวลาในแต่ละวัน ภายใต้สมมติฐานที่ว่า กิจกรรมของแรงงานมีเพียง 2 กิจกรรม คือ การทำงานและการพักผ่อน ดังนั้น แรงงานต้องเลือกว่าระหว่างจำนวน ชั่วโมงการทำงานและจำนวนชั่วโมงการพักผ่อนในแต่ละวัน ซึ่งทำให้เส้นอุปทานมีแนวโน้มที่จะเป็นเส้นวกกลับเมื่อ ค่าจ้างสูงถึงจุดหนึ่ง เนื่องจากรายได้ของแรงงานเพียงพอต่อการดำรงชีวิตและทำให้แรงงานเลือกที่จะเพิ่มจำนวน การพักผ่อน และลดจำนวนชั่วโมงการทำงานลงในขณะที่เส้นอุปสงค์แรงงาน (D_L) มีลักษณะความชันทอดลงจากซ้ายไปขวาดังภาพที่ 2.1 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า เมื่อค่าจ้างปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น ความต้องการแรงงานจะลดลงเมื่อ พิจารณาจุดดุลยภาพของตลาดแรงงาน E ซึ่งเป็นจุดที่อุปสงค์และอุปทานของแรงงานเท่ากัน โดยจะมีปริมาณ แรงงาน (หรือจำนวนชั่วโมงการทำงาน) เท่ากับ N_L ราย (หรือชั่วโมง) และมีค่าจ้างดุลยภาพอยู่ที่ W_L บาท

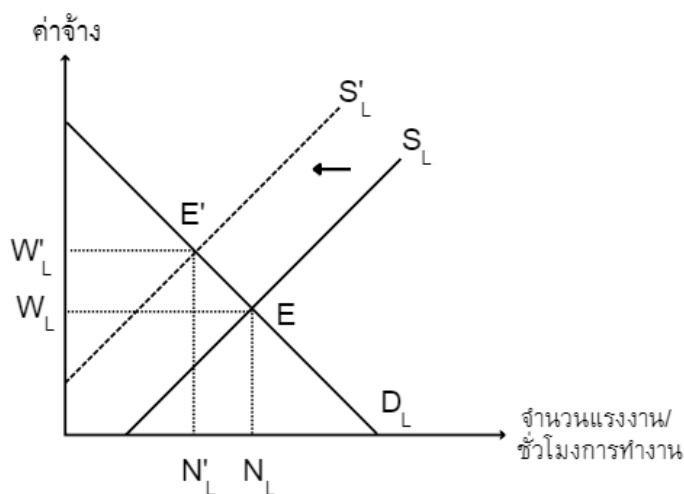
ภาพที่ 2.1(ก) อุปสงค์ อุปทาน และดุลยภาพของตลาดแรงงาน

ที่มา: ดัดแปลงจาก Pindyck & Rubinfeld (2018)

การเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์และอุปทานในตลาดแรงงาน จะส่งผลกระทบต่อปริมาณแรงงาน (หรือจำนวน ชั่วโมงการทำงาน) ในตลาด เช่น จากสถิติอัตราการเกิดของคนในกรุงเทพมหานครที่มีอัตราการเกิดที่น้อยลงอย่าง

ต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงานในเชิงลบ กล่าวคือ การที่ประชากรเกิดใหม่มีจำนวนลดน้อยลงจะทำให้ในอนาคตเกิดภาวะขาดแคลนแรงงาน และจะทำให้อุปทานในตลาดแรงงานลดลง (เส้น S_L เคลื่อนซ้ายเป็นเส้น S'_L) ดังภาพที่ 2.1 (ข) ส่งผลให้จำนวนแรงงานในตลาดลดลง (จาก N_L เป็น N'_L) และค่าจ้างเพิ่มขึ้น (จาก W_L เป็น W'_L)

อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงของทั้งอุปสงค์และอุปทานในตลาดแรงงานยังส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้าง ซึ่งการลดลงของอุปสงค์และอุปทานแรงงานนั้นส่งผลต่อค่าจ้างในทิศทางที่แตกต่างกัน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ไม่ได้พิจารณาถึงประเด็นการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้าง

ภาพที่ 2.1(ข) การเปลี่ยนแปลงของอุปทานในตลาดแรงงาน

ที่มา: ดัดแปลงจาก Pindyck & Rubinfeld (2018)

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีบุตร

ทฤษฎีของ Becker ถือเป็นจุดเปลี่ยนในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการตัดสินใจมีบุตรทฤษฎีของ Becker ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่าความพึงพอใจ (Preference) ไม่มีการเปลี่ยนแปลง จึงทำให้ทฤษฎีนี้สามารถอธิบายผลของการเปลี่ยนแปลงรายได้ และราคาของตลาดต่อการเปลี่ยนแปลงแนวโน้มด้านการเจริญพันธุ์ได้ นอกจากนี้ Becker ยังได้เสนอแนวคิดเรื่องการ trade-off ระหว่างจำนวนและคุณภาพของบุตรนั้นคือพ่อแม่ได้รับอรรถประโยชน์จากทั้งจากจำนวนบุตรที่มีและคุณภาพของบุตร ครอบครัวที่มีฐานะดีโดยมากจะไม่เลือกที่จะมีบุตรจำนวนมากขึ้น แต่จะเลือกลงทุนในคุณภาพของบุตรแทน ด้วยเหตุนี้ Becker จึงสรุปว่า ความยืดหยุ่นรายได้สำหรับคุณภาพของบุตรน่าจะสูง ในขณะที่ความยืดหยุ่นรายได้สำหรับจำนวนของบุตรน่าจะต่ำจากทฤษฎีนี้ มีงานวิจัยเชิงประจักษ์ที่ได้ศึกษาการ trade-off ระหว่างจำนวนและคุณภาพของบุตร (Rosenzweig and Wolpin, 1980; Rosenzweig and Zhang, 2009; Bleakley and Lange, 2009)

งานของ Becker เป็นรากฐานสำคัญในการต่อยอดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีบุตร Easterlin (1980) ได้เพิ่มเติมปัจจัยด้านความคาดหวังทางเศรษฐกิจ (economic aspiration) ในการตัดสินใจมีบุตรกล่าวคือการตัดสินใจมีบุตรขึ้นอยู่กับรายได้ โดยเปรียบเทียบกับความคาดหวังทางเศรษฐกิจของคู่สมรสคู่นั้นตามทฤษฎีของ Easterlin หากคู่สมรสมีระดับรายได้ที่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับความคาดหวังทางเศรษฐกิจของตนเองคู่สมรสคู่นั้นจะมองอนาคตอย่างบวก จะทำให้ตัดสินใจในการแต่งงาน และมีบุตรได้ง่ายขึ้น แต่หากรายได้ต่ำเปรียบเทียบกับสิ่งที่ตนเองคาดหวังคู่สมรสจะมองอนาคตอย่างติดลบเป็นผลให้ไม่อยากแต่งงานและมีบุตร (Easterlin, 1976)

การตัดสินใจมีบุตรขึ้นอยู่กับต้นทุน และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จากการมีบุตร โดยต้นทุนของการมีบุตรมีสามารถแบ่งได้เป็นห้าส่วน ได้แก่ ต้นทุนทางเศรษฐกิจโดยตรง ค่าเสียโอกาสที่เกี่ยวกับรายได้ ค่าเสียโอกาสที่ไม่เกี่ยวกับรายได้ ต้นทุนทางจิตใจ และต้นทุนทางร่างกาย (Fawcett, 1988) งานวิจัยในประเทศพัฒนาแล้วจำนวนมากให้ความสำคัญกับการศึกษาค่าเสียโอกาสที่เกี่ยวกับรายได้ของผู้หญิง โดยพบว่าสาเหตุสำคัญที่คนมีบุตรลดลงเป็นเพราะผู้หญิงโดยเฉลี่ยมีการศึกษาสูงขึ้น ในเมื่อผู้หญิงได้ลงทุนในการศึกษาไปมาก ถ้าหากไม่เข้าตลาดแรงงานก็

จะสูญเสียการลงทุนนั้นไป และเมื่อผู้หญิงที่การศึกษาสูงขึ้น ค่าตอบแทนจากการเขตลาดแรงงานก็สูงขึ้นเช่นกัน ผู้หญิงที่มีการศึกษาสูงจึงมีค่าเสียโอกาสสูงกว่าทำให้ต้นทุนจากการมีบุตรสูงขึ้น (Becker, 1985)

2.3 แนวคิดและทฤษฎีอรรถประโยชน์

อรรถประโยชน์ (Utility) หมายถึง ความพอใจที่ผู้บริโภคได้รับตอบสนองจากการบริโภคสินค้า หรือความสามารถของสินค้าบริการที่ตอบสนองต่อความพอใจของผู้บริโภค ทั้งนี้โดยมีข้อสมมติว่า ความพอใจที่กล่าวแล้ว สามารถวัดออกมาเป็นตัวเลขได้เรียกหน่วยความพอใจที่วัดออกมานั้นว่า ยูทิล (Utils)

ข้อสมมติพื้นฐาน (Basic Assumption) ของทฤษฎีมีดังต่อไปนี้

- (1) ทฤษฎี สมมติให้ความพอใจที่ผู้บริโภคได้รับจากการบริโภคสินค้าบริการ สามารถวัดเป็นหน่วยได้
- (2) สมมติให้อรรถประโยชน์เพิ่ม (Marginal Utility) ลดน้อยถอยลง (Diminishing) กล่าวคือ ถ้าผู้บริโภคสินค้าและบริการมากหน่วยขึ้น อรรถประโยชน์เพิ่มที่ได้รับจากสินค้าหลัง ๆ จะลดลงไป ให้เรียกว่า กฎการลดน้อยถอยลงของอรรถประโยชน์ (Law of Diminishing Marginal Utility)

(3) ความพอใจที่ผู้บริโภคได้รับจากการบริโภคสินค้าแต่ละชนิดเป็นอิสระต่อกัน อรรถประโยชน์เพิ่ม (Marginal Utility) คือ อรรถประโยชน์หรือความพึงพอใจที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อบริโภคสินค้าและบริการเปลี่ยนแปลงไปที่ละหน่วย โดยจะใช้สัญลักษณ์แทนว่า MU หมายถึง ระดับของอรรถประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มขึ้นหรือลดลงเมื่อบริโภคสินค้าบริการเพิ่มขึ้นหรือลดลงหนึ่งหน่วยตามลำดับ

- (4) ผู้บริโภคต้องการแสวงหาความพอใจสูงสุด

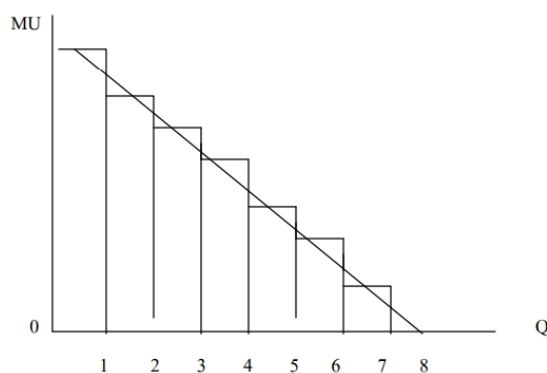
อรรถประโยชน์เพิ่ม (Marginal Utility) คืออรรถประโยชน์หรือความพึงพอใจที่ เปลี่ยนแปลงไปเมื่อบริโภคสินค้าและบริการเปลี่ยนแปลงไปที่ละหน่วย โดยจะใช้สัญลักษณ์แทนว่า MU หมายถึง ระดับของอรรถประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มขึ้นหรือลดลง เมื่อบริโภคสินค้าบริการเพิ่มขึ้นหรือลดลงหนึ่งหน่วยตามลำดับ

$$MU_n = \frac{\Delta TU}{\Delta Q} \quad \text{หรือ} \quad MU_n = TU_n - TU_{n-1}$$

อรรถประโยชน์รวม (Total Utility) คือ อรรถประโยชน์ทั้งหมดที่ผู้บริโภคได้รับจากการบริโภคสินค้าบริการทุก ๆ หน่วยหรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นผลรวมของอรรถประโยชน์ที่ผู้บริโภคได้รับจากสินค้าบริการแต่ละหน่วยนั่นเอง โดยกำหนดให้ TU เป็นสัญลักษณ์แทน คำว่า Total Utility

$$TU_n = \sum_{i=1}^n MU_i$$

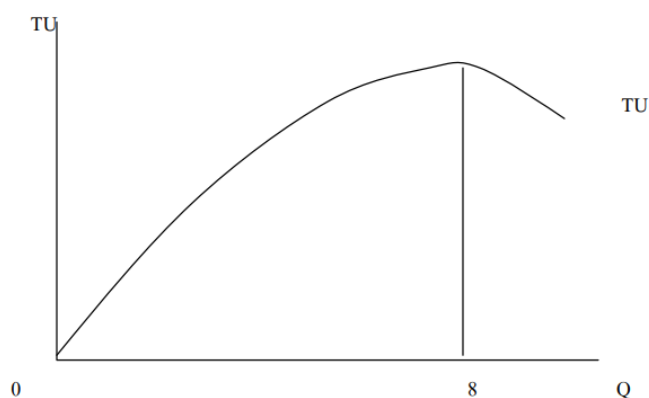
กฎว่าด้วยการลดน้อยถอยลง (Law of diminishing marginal utility) หมายถึง เมื่อผู้บริโภคได้บริโภคสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ อรรถประโยชน์เพิ่มที่ได้รับจากสินค้าแต่ละหน่วยจะลดลงโดยกำหนดให้ตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องคงที่

ภาพที่ 2.2 (ก) อรรถประโยชน์เพิ่ม (Marginal Utility)

ที่มา: ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค หนังสือเศรษฐศาสตร์จุลภาค 1, รศ.วราณี จิเจริญ, รศ.

บุญธรรม ราชรักษ์

ภาพที่ 2.2 (ข) อรรถประโยชน์รวม(Total Utility)

ที่มา: ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค หนังสือเศรษฐศาสตร์จุลภาค 1, รศ.วราณี จิเจริญ, รศ.

บุญธรรม ราชรักษ์

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุนค่าเสียโอกาส

ต้นทุนค่าต้นทุนค่าเสียโอกาส (opportunity cost) คือ มูลค่าของผลแทนจากกิจกรรมที่สูญเสียโอกาสไป ในการเลือกทำกิจกรรมอย่างหนึ่ง ต้นทุนค่าเสียโอกาสเป็นแนวคิดที่สำคัญในการที่จะใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้มี ประสิทธิภาพสูงสุดต้นทุนค่าเสียโอกาสไม่ได้หมายถึงมูลค่ารวม แต่หมายถึงเฉพาะมูลค่าที่ให้ผลตอบแทนดีที่สุด ในบรรดาตัวเลือกอื่นที่เสียโอกาสไปเท่านั้น การคำนึงถึงต้นทุนค่าเสียโอกาสเป็นความแตกต่างที่สำคัญที่สุดของต้นทุน ทางเศรษฐศาสตร์ และต้นทุนทางบัญชี ต้นทุนค่าเสียโอกาสนับว่าเป็นต้นทุนที่แท้จริงในการทำกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม เพราะมันทำให้เห็นถึงโอกาสซึ่งเป็นต้นทุนที่ถูกซ่อนอยู่ (และไม่สามารถมองเห็นหากคำนวณทางบัญชี) อย่างไรก็ตาม การคำนวณหาต้นทุนค่าเสียโอกาสนั้นส่วนใหญ่ทำได้ยาก เพราะเป็นการคำนวณจากการคาดคะเนเหตุการณ์ ที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริง

2.5 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีบุตรของคนเจนเนอเรชันวาย

เนื่องจากการมีบุตรที่ลดลงของคนเจนเนอเรชันวายนั้น เป็นเรื่องที่กำลังอยู่ในความสนใจของ นักวิชาการจึงทำให้มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีบุตรของคนเจนเนอเรชันวายอยู่เป็น จำนวนมาก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

มนสิการ กาญจนะจิตรา และคณะ (2559) ได้ศึกษาไว้ว่า เมื่ออัตราเจริญพันธุ์ลดลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้โครงสร้างอายุประชากรในอนาคตมีแนวโน้มที่จะมีสัดส่วนเด็ก และคนในวัยทำงานลดลง ในขณะที่ สัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีการผลิตที่ลดลง เนื่องจากประชากรในวัยทำงานมีการผลิต สูงที่สุด จึงเป็นกลุ่มที่เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้ วัยทำงานเป็นวัย ที่มีอัตราการออมสูงที่สุดในทุกกลุ่มวัยของประชากร ดังนั้น หากสัดส่วนของกลุ่มประชากรในวัยทำงาน ลดลงจากอัตราการเจริญพันธุ์ที่ลดลงและอายุคาดเฉลี่ยที่สูงขึ้น ความสามารถในการลงทุนและการเติบโต ทางเศรษฐกิจของประเทศจะได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การลดลงของกำลังแรงงานทำให้มี แนวโน้มในการขาดแคลนกำลังแรงงาน จึงมีแนวทางในการรับมือ เช่น การจ้างแรงงานต่างชาติ ขยาย เวลาเกษียณอายุ เป็นต้น แต่แนวทางแก้ปัญหาหนึ่งเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ ไม่สามารถแก้ปัญหาใน ระยะยาวได้ ดังนั้น แนวทางหนึ่งที่จะสามารถช่วยบรรเทาปัญหาการขาดแคลนกำลังแรงงานในอนาคตได้ อย่างตรงจุด คือการชะลอไม่ให้อัตราการเจริญพันธุ์ลดลงอย่างรวดเร็ว และต้องให้ประชากรที่เกิดใหม่มี คุณภาพ ซึ่งหากนโยบายส่งเสริมการมีบุตรสามารถจูงใจให้ประชากรเจนเนอเรชันวายมีบุตรจะช่วยรักษา กำลังการผลิตของประชากรวัยแรงงานไม่ให้ลดลงอย่างรวดเร็วจนเกินไป และช่วยลดผลกระทบที่อาจเกิด ต่อการพัฒนาประเทศต่อไป อีกทั้งยังศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างครอบครัว ได้แก่ สภาวะเศรษฐกิจ การมีงานทำ ระดับรายได้ ระดับการศึกษา และความเสมอภาคทางเพศในสังคม อีกทั้งยังกล่าวถึง บทบาท

ของค่านิยมต่อการสร้างครอบครัว ปัจจุบันมีแนวโน้มในการให้ความสำคัญกับอภิสภาพในการใช้ชีวิตของคนมากขึ้นอีกด้วย

ศศิวิมล ปรีณวัฒน์ (2562) ได้มีการพูดถึงความแตกต่างของค่าจ้างระหว่างชายหญิงและผลของการมีลูกในประเทศไทย โดยมีรายละเอียดคือ ความแตกต่างของค่าจ้างระหว่างชายหญิง (gender wage gap) มีแนวโน้มลดลงทั่วโลก ทั้งนี้เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของการลงทุนในทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะการลงทุนทางการศึกษาของผู้หญิงที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้คุณลักษณะของผู้หญิงมีการยกระดับขึ้น ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เปิดโอกาสให้ผู้หญิงเข้าสู่ตลาดแรงงานและมีบทบาทมากยิ่งขึ้น รวมถึงการกีดกันทางเพศที่ลดลง ทำให้ค่าจ้างของผู้หญิงโดยเฉลี่ยมีการปรับตัวสูงขึ้น ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่กำลังกล่าวได้ว่า มีปัญหาการกีดกันทางเพศ (gender discrimination) ที่ค่อนข้างน้อยมาก ดังจะเห็นได้จากการลงทุนทางการศึกษาของครอบครัวไทย ที่ไม่มีปัญหาอคติในการให้การศึกษากับลูกสาวหรือลูกชาย ซึ่งแตกต่างจากบางประเทศที่มีแนวโน้มให้ความสำคัญกับลูกชายมากกว่า (Warunsiri and McNown, 2010) ทำให้ระดับการศึกษาของผู้หญิงไทยมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลให้ผู้หญิงมีการเข้าสู่ตลาดแรงงานเพิ่มมากขึ้น และค่าจ้างของผู้หญิงก็มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Paweenawat and McNown, 2018) นอกจากนี้จากความแตกต่างของค่าจ้างระหว่างชายหญิงแล้วนั้น งานวิจัยของผู้เขียน Lusi Liao ยังได้ทำการศึกษาความแตกต่างของค่าจ้างระหว่างแรงงานที่มีลูกและแรงงานที่ไม่มีลูก (parenthood wage gap) รวมถึงศึกษาผลกระทบต่อค่าจ้างที่เกิดขึ้นจากการมีลูกของแรงงานไทย โดยใช้ข้อมูลทั้งจากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรและการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนของสำนักงานสถิติแห่งชาติประกอบการวิเคราะห์ เมื่อพิจารณากลุ่มแรงงานหญิงที่แต่งงานแล้วพบว่า มีอัตราการเข้าร่วมแรงงานสูงถึงร้อยละ 80 (Liao and Paweenawat, 2018) จึงเป็นที่น่าสนใจว่า สำหรับแรงงานหญิงในกลุ่มนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภายหลังจากการมีลูกการรักษาสมดุลระหว่างบทบาทใน

ฐานะแรงงานในระบบเศรษฐกิจและบทบาทในสถานภาพคุณแม่ซึ่งต้องแบ่งสรรเวลาไปดูแลลูก ส่งผลต่อพฤติกรรมในตลาดแรงงานและค่าจ้างของกลุ่มคนนี้ในรูปแบบใด นอกจากนั้น งานวิจัยนี้ยังได้ศึกษาครอบคลุมไปถึงกลุ่มแรงงานชายที่มีลูกอีกด้วย

วริษา สุระพัฒน์ (2559) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การศึกษาทัศนคติต่อการมีบุตรของกลุ่มเจเนอเรชันวายในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” โดยมีการพูดถึงทัศนคติต่อการมีบุตรของกลุ่มเจเนอเรชันวายในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ถาถามการตัดสินใจมีบุตรหรือไม่มีบุตรทัศนคติต่อคุณค่าความสำคัญของบุตร และทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมที่มีต่อการตัดสินใจมีบุตรหรือไม่มีบุตร

Sobotka, Skirbekk, and Philipov (2010) ได้ศึกษาปัจจัยที่ทำให้คนมีบุตรน้อยลงจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่า ถ้าหากเกิดภาวะการลดลงของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (A period of reduced economic activity) ไม่ว่าจะเป็นการลดลงของการผลิต การใช้จ่ายเพื่อบริโภค การลงทุน การส่งออกสินค้าและบริการ และการจ้างงานที่ลดลงซึ่งส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ลดลง หรือกล่าวได้ว่า เศรษฐกิจเข้าสู่สภาวะถดถอยจะส่งผลให้คนจะมีบุตรน้อยลง

Lesthaeghe (1980) ; Lesthaeghe and Surkyn (1988) ; Montgomery and Casterline (1996) ; Surkyn and Lesthaeghe (2004) and Liefbroer (2005) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคมวัฒนธรรมที่ส่งผลกระทบ เช่น การเปลี่ยนแปลงของค่านิยมในการมีบุตร และคนหันไปให้ความสำคัญกับการมีชีวิตอิสระ และการทำตามเป้าหมายอื่น ๆ ในชีวิตมากขึ้น

Hoem (2000) ; Vikat (2004) and Jalovaara (2013) ได้ทำการศึกษา พบว่า ความเสมอภาคทางเพศในสังคมที่เป็นที่ยอมรับมากขึ้น จึงทำให้ส่งผลต่อการตัดสินใจมีบุตรของผู้หญิงในประเทศที่มีความเท่าเทียมทางเพศต่ำกว่า แม้ว่าผู้หญิงรายได้สูงก็จะเลือกไม่มีบุตรเนื่องจากมีค่าเสียโอกาสสูง

Sasiwimon Paweenawat and Lusi Liao (2019) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผู้หญิงที่มีการศึกษาสูงและพบว่ามักจะแต่งงานช้าเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลก ในประเทศที่พัฒนาแล้วในเอเชียผู้หญิงกลุ่มนี้มีสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจที่ดี จึงเรียกผู้หญิงกลุ่มนี้ว่า “ Miss Gold ” คนกลุ่มนี้มีลักษณะต่างจากผู้หญิงตะวันตกที่แค่แต่งงานช้า แต่ทว่า Miss Gold นั้นมีการตัดสินใจที่จะเป็นโสดไปเลยอีกด้วย ภายใต้เงื่อนไขว่าผู้อพยพเอเชียในประเทศสหรัฐอเมริกามีวัฒนธรรมเหมือนคนท้องถิ่นที่ประเทศบ้านเกิด Hwang (2016) ให้เหตุผลของปรากฏการณ์ Miss Gold ว่าเกิดจากการเติบโตทางเศรษฐกิจที่รวดเร็ว และทัศนคติที่มีต่อผู้หญิงแบบเดิม ๆ ที่ว่าผู้หญิงต้องเป็นคนเลี้ยงดูลูกและจัดการงานบ้านให้สามี ผู้หญิงที่มีการศึกษาสูงซึ่งให้ความสำคัญกับงานมากกว่าการแต่งงานสร้างครอบครัวจึงมักเลือกที่จะเป็นโสด และยังมีการศึกษาก่อนหน้าที่บอกว่า การศึกษาและการมีลูกมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อกัน (Strauss and Thomas, 1995 : Schultz, 1998 : Luz and Ke, 2011 and Fort et al., 2016) กล่าวคือ การศึกษาที่สูงขึ้นจะทำให้ค่าเสียโอกาสในการคลอดบุตร และเลี้ยงดูบุตรจะเพิ่มขึ้น (Becker, 1981) จึงทำให้ผู้หญิงอยากมีลูกน้อยลง

กนกวรรณ พวงประยงค์ (2561) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจมีบุตรในอนาคต พบว่า ปัจจัยด้านประชากร ในส่วนของอายุคือการตัดสินใจมีบุตรในอนาคตมีสัดส่วนลดลงเมื่อสตรีที่สมรสมีอายุมากขึ้น ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สถานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน ดัชนีความมั่งคั่งของครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่าสัดส่วนการตัดสินใจมีบุตรในอนาคตในอนาคตของสตรีที่สมรสสูงขึ้นเมื่อสตรีที่สมรสมีระดับสถานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนสูงขึ้น ปัจจัยด้านสังคม ระดับการศึกษาสูงสุด ผลการศึกษา พบว่า สัดส่วนการตัดสินใจมีบุตรในอนาคตของสตรีที่สมรสสูงขึ้นเมื่อสตรีที่สมรสมีระดับการศึกษาสูงขึ้น และพบว่าภูมิภาคมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจมีบุตรในอนาคตในอนาคตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่า สตรีที่สมรสที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคแตกต่างกันมีความต้องการมีบุตรในอนาคตแตกต่างกัน เขตการปกครองไม่มี

ความสัมพันธ์กับความต้องการมีบุตรในอนาคต จึงกล่าวได้ว่าสตรีที่สมรสที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล และสตรีที่สมรสที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลมีความต้องการมีบุตรในอนาคตไม่แตกต่างกัน

ศตายุ ภทริกกุล และ อัญญา ณ ระนอง (2563) ได้ศึกษาปัจจัยด้านนโยบายเพื่อการสนับสนุนการมีบุตรที่มีผลต่อจำนวนบุตรที่สตรีเจนวายกลุ่มรายได้ปานกลางในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลวางแผนว่าจะมี ผลการศึกษาในเรื่องนโยบายเพื่อการสนับสนุนการมีบุตรที่มีผลต่อการตัดสินใจมีบุตรของสตรีเจนเอเรชันวายกลุ่มรายได้ปานกลางในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรม การตอบสนองต่อนโยบายของสตรีเจนวายกลุ่มรายได้ปานกลางในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีความแตกต่างจากพฤติกรรมของสตรีในต่างประเทศโดยสิ้นเชิง โดยที่จากการศึกษาที่ผ่านมาในประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา สหราชอาณาจักร ประเทศญี่ปุ่น และหลาย ๆ ประเทศในเขตทวีปยุโรปพบว่า นโยบายที่ช่วยลดค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการมีบุตร เช่น เงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายเพื่อการฝากครรภ์และคลอดบุตร นโยบายด้านเงินสนับสนุนการศึกษาบุตร นโยบายด้านภาษี ตลอดจนนโยบายด้านการจ้างงาน ต่างก็มีผลต่ออัตราการเกิดในต่างประเทศ โดยผลการศึกษาในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า นโยบายที่ได้ผลในต่างประเทศหลาย ๆ นโยบายไม่ได้มีอิทธิพลต่อจำนวนบุตรที่สตรีเจนวายกลุ่มรายได้ปานกลางในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และจากการศึกษาเพิ่มเติมพบว่าสตรีเจนวายกลุ่มรายได้ปานกลางในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นต่อเดือนต่อบุตรหนึ่งคนระหว่าง 1,500 ต่อคนต่อเดือน ไปจนถึง 20,000 บาทต่อเดือนต่อบุตรหนึ่งคน

คิรดา พรหมมาวัน และ เกวลี ขจรลาภนิรันดร (2561) ได้ศึกษาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุตร เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวที่ต้องการมีบุตรแล้วอยากทราบค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูบุตรช่วง อายุ 1-3 ปี และเพื่อเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการกำหนดเงินอุดหนุนให้เหมาะสมกับการช่วยเหลือผู้ที่มีบุตร โดยผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุตรนั้นแตกต่าง

กันทั้งทางด้านรายได้ครัวเรือนที่มีรายได้สูงก็จะทำให้ใช้จ่ายเกี่ยวกับบุตรนั้นสูง ระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงก็จะใช้จ่ายเกี่ยวกับบุตรสูง และอาชีพซึ่งผลการทดสอบ พบว่า ค่าราชการมีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูบุตรสูงที่สุด ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุตรจึงแปรผันตามรายได้ครัวเรือน การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง

Yasuoka (2013) ได้ศึกษานโยบายด้านภาษี (Tax Benefits) ถูกนำมาใช้เพื่อการกระตุ้นอัตราการเกิดใหม่ของเด็กในสตรีที่อยู่ในประเทศพัฒนาแล้ว โดยที่อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในประเทศพัฒนาแล้วจะมีอัตราภาษีที่สูง และส่งผลต่อรายรับสุทธิของครัวเรือนลดลง นโยบายด้านภาษีจะเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่สตรี ตัวอย่างเช่น ในประเทศฝรั่งเศส (Laroque & Salanié, 2014) และประเทศเยอรมัน (Fehr & Ujhelyiova, 2013) สตรีที่มีบุตรจะเสียภาษีในอัตราที่ต่ำกว่าสตรีที่ยังไม่มีบุตร นโยบายภาษีดังกล่าว จึงมีผลให้อัตราการเกิดใหม่ของเด็กในประเทศฝรั่งเศสและเยอรมันเพิ่มมากขึ้น

McNown and Ridao-Cano (2004) and Raymo and Shibata (2017) ได้ศึกษานโยบายประโยชน์ตอบแทนจากการจ้างงาน (Employment Benefits) การศึกษาที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าอัตราการว่างงานของเพศชายและอัตราการว่างงานของเพศหญิงมีความสัมพันธ์กับการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของอัตราการเกิด โดยที่อัตราการเกิดโดยรวมมักจะลดลงเมื่ออัตราการว่างงานของ เพศชายเพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้ามอัตราการเกิดโดยรวมมักเพิ่มขึ้นเมื่ออัตราการว่างงานของเพศหญิงเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เป็นเพราะสตรีมักให้ความสำคัญและยุ่งอยู่กับงานเมื่อพวกเขามีงานประจำทำ ส่งผลให้เลื่อนเวลาการมีบุตรออกไป ดังนั้น การให้ประโยชน์ตอบแทนจากการจ้างงาน เช่น วันลาคลอดโดยได้รับค่าจ้าง ตลอดจนเพิ่มจำนวนวันลาคลอดจึงเป็นการเพิ่มอัตราการเกิดโดยรวมได้ (Davia & Legazpe, 2014)

Lamanna and Riedmann (2012) ได้ศึกษางานด้านครอบครัว โดยกล่าวสนับสนุนถึงนิยามของคำว่าครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงไปในยุคปัจจุบัน โดยนิยามคำว่าครอบครัวที่สอดคล้องกับยุคสังคมที่มี

ความหลากหลาย (Diverse Society) ระบุว่าครอบครัวไม่จำเป็นต้องประกอบด้วย พ่อ แม่ และบุตร/ธิดา แต่ประกอบด้วย กลุ่มคนที่รวมตัวอยู่ด้วยกัน มีความช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจในการดูแลเด็กหรือผู้รับอุปการะ (อาจหมายถึงคู่สมรส บิดามารดา ญาติผู้ใหญ่ หรือ อื่น ๆ ได้) และปรารถนาที่จะรักษาการรวมกลุ่มนี้ไว้ในอนาคต

กัณนิษฐา มาเห็ม และคณะ (2563) ได้ศึกษาประสบการณ์ของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ตามลำพังและความแตกต่างระหว่างหญิงและชาย : การวิจัยชาติพันธุ์วรรณนาอภิมาน พบว่าการใช้ชีวิตโดยลำพังเป็นความสามารถของบุคคลในการดำรงตนอยู่เพียงลำพัง และการเข้าถึงแหล่งสนับสนุนเพื่อดำรงชีพ ด้วยการมีอิสรภาพในการดำเนินชีวิต การตัดสินใจให้คงสถานะที่ดีให้นานที่สุดหรือพึ่งคนอื่นให้น้อยที่สุด ซึ่งเป็นมุมมองในเชิงบวก ส่วนใหญ่และการใช้ชีวิตโดยอิสระไม่พึ่งพาใครหรือพึ่งพาผู้อื่นให้น้อยที่สุด (Independence) มักปรากฏในกลุ่มผู้สูงอายุที่ประเมินตนเองว่ามีสุขภาพดี (Good health) ถึงแม้มีการเจ็บป่วยก็ตาม ไม่ใช่เป็นเพียงปราศจากโรคตามหลักทางการแพทย์เท่านั้น บ่งบอกว่าผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับสุขภาพแบบองค์รวม นอกจากนี้ยังพบว่าในกลุ่มที่มีความสามารถทางสังคม (Social ability) และกลุ่มที่ร่างกายยังทำงานได้เป็นปกติ (Good physical function) และการคงไว้ซึ่งความเป็นอิสระในการพึ่งพาตนเองมีผลต่อการรับรู้สุขภาพที่ดี มีผลต่อการตรงชีพตามลำพังได้ด้วยตนเอง

เกวลิน ถกพัฒน์กุล และคณะ (2562) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการนอนหลับในหญิงตั้งครรภ์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพการนอนหลับโดยรวมอยู่ในระดับไม่ดี มากถึงร้อยละ 94.7 และมีคุณภาพการนอนหลับดีเพียง ร้อยละ 5.3 อธิบายได้ว่าเป็นผลสืบเนื่องจากผลของ ฮอร์โมนต่าง ๆ ในร่างกาย เช่น ฮอร์โมนโปรเจสเตอโรน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาหลายระบบกล้ามเนื้อเรียบและกระดูกมีการคลายตัว ทำให้ปัสสาวะบ่อยขึ้น ท้องอืดท้องเฟ้อรวมถึงฮอร์โมนรีแลกซ์ซินที่ทำให้เอ็นที่ยึดกระดูกและกล้ามเนื้อคลายตัว ส่งเสริมทำให้เกิดอาการปวดหลัง และปวดตามข้อต่อต่าง ๆ ในร่างกาย

ร่วมกับการขยายตัวของมดลูกตามขนาดของทารกในครรภ์ ทำให้รู้สึกอึดอัดร่างกาย (World Health Organization [WHO], 2012) การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้เกิดอาการไม่สุขสบายทางด้านร่างกาย ส่งผลให้ประสิทธิภาพการนอนหลับในแต่ละคืนน้อยกว่า 65%

มนสิการ กาญจนะจิตรา (2561) ได้ศึกษารูปแบบการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานเมื่อมีบุตรของ ครอบครัว พบว่า การปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานของผู้หญิงนอกจากจะส่งผลกระทบต่อตัวผู้หญิงเอง โดยตรงแล้วยังส่งผลกระทบในระดับครอบครัวและในระดับประเทศด้วย ผลกระทบระดับครอบครัว คือ การที่ผู้หญิงต้องปรับเปลี่ยนเรื่องงานก็นำมาซึ่งรายได้ที่ลดลง หรืออาจไม่มีรายได้หากตัดสินใจลาออก ผลที่ตามมาคือทำให้ความมั่นคงทางรายได้ของครอบครัวลดลง จากที่เคยมีแหล่งรายได้จากทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิง ก็จะเหลือแต่รายได้จากฝ่ายชายเพียงฝ่ายเดียว สำหรับผลกระทบระดับประเทศการที่ผู้หญิงต้องออกจากตลาดแรงงาน และผู้หญิงที่ตัดสินใจออกจากงานมาเป็นแม่เต็มเวลาต้องประสบกับอารมณ์เชิงลบ ไม่ว่าจะเป็นความเหงา เบื่อ หรือรู้สึกไร้ค่าที่ไม่สามารถช่วยครอบครัวหาเงินได้ ต้องพึ่งพาเงินที่ฝ่ายชายหามาได้เพียงฝ่ายเดียว

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีบุตรของคนเจนเอเรชันวายในกรุงเทพมหานคร มีวิธีการวิจัยประกอบด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลที่สำรวจจากประชากรที่อาศัยอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งข้อมูลออกเป็น

3.1 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยประชากร คือ คนเจนเอเรชันวายในกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรจากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) ในการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 200 คน

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยประชากรคือ ผู้ที่อยู่ในเจนเอเรชันวายและอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยคำถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Close Ended Question) ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่ คำถามคัดกรอง ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีบุตร

โดยคำถามคัดกรองประกอบด้วย 2 คำถาม ได้แก่ ท่านอยู่ในเจนเอเรชันวายและอาศัยในกรุงเทพมหานครหรือไม่ ในส่วนของปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย 7 คำถาม ได้แก่ การตัดสินใจมีบุตร เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพปัจจุบัน สถานภาพทางการเงินในปัจจุบัน และรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน ในส่วนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีบุตรแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสังคมและการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านทัศนคติต่อคุณค่าของการมีบุตร และด้านค่าเสียโอกาส

โดยมีวิธีการสร้างคำถามในส่วนของ การตัดสินใจมีบุตร เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพปัจจุบัน สถานภาพทางการเงินในปัจจุบัน รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนเป็นแบบเติมคำตอบ และในส่วนของคำถามด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีบุตรเป็นค่าสเกล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีบุตร ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และการวิเคราะห์อนุมาน (Inference Analysis) ดังนี้

การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

การวิเคราะห์เชิงพรรณนา(Descriptive analysis) โดยใช้ความถี่ (Frequency) ร้อยละ(Percentage) ในการอธิบายปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพปัจจุบัน สถานภาพทางการเงิน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง ได้แก่ การเมืองการปกครอง สวัสดิการ สภาพแวดล้อมบริเวณที่อยู่อาศัย ค่านิยมในสังคม นโยบายการส่งเสริมการมีบุตร ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ค่าครองชีพ อัตราภาษีบุคคล

ธรรมดา ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านทัศนคติต่อคุณค่าการมีบุตร ได้แก่ การมีบุตรเป็นการเติมเต็มครอบครัวให้สมบูรณ์ ความคาดหวังในการพึ่งพาบุตรในยามชรา การมีบุตรทำชีวิตท่านมีความสุขทางด้านจิตใจ ปัจจัยด้านค่าเสียโอกาส ได้แก่ การมีบุตรทำให้เวลาในการทำงานลดลง การมีบุตรทำให้เวลาในการพักผ่อนลดลง การมีบุตรทำให้เวลาส่วนตัวลดลง การมีบุตรทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้น

การวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inference Analysis)

1. การวิเคราะห์เชิงอนุมาน เป็นการศึกษาโดยทดสอบด้วยสถิติไคสแควร์ (Chi-square) และ T-test เพื่อทำการอธิบายกลุ่มประชากรด้วยกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการเก็บรวบรวมในการศึกษา

1.1 ไคสแควร์ (Chi-square)

ไคสแควร์ (Chi-square) เป็นสถิติที่ใช้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจมีบุตร กับตัวแปรอิสระโดยตัวแปรอิสระที่ศึกษาประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพ สถานภาพทางการเงิน

ปัจจัยส่วนบุคคล

1.1.1. เพศ

H_0 : เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจมีบุตร

H_1 : เพศมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจมีบุตร

เพศแบ่งออกเป็น 2 เพศ คือ เพศชายและเพศหญิง

ข้อสันนิษฐาน จากงานวิจัยของ มนสิการ กาญจนะจิตรา และคณะ (2559) พบว่าปัจจัยสำคัญต่อ

การตัดสินใจมีบุตรของชายหญิงจะแตกต่างกันตามความคาดหวังในบทบาทของแต่ละเพศ โดยผู้ชายจะ

คำนึงถึงค่าใช้จ่ายเป็นหลัก ส่วนผู้หญิงจะคำนึงถึงเรื่องเวลาเป็นหลัก

1.1.2. ระดับการศึกษา

H_0 : ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจมีบุตร

H_1 : ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจมีบุตร

ข้อสนับสนุน จากงานวิจัยของ กนกวรรณ พวงประยงค์ (2561) พบว่า สัดส่วนความต้องการมีบุตร ในอนาคตของสตรีที่สมรสสูงขึ้นเมื่อสตรีที่สมรสมีระดับการศึกษาสูงขึ้น

1.1.3. สถานภาพ

H_0 : สถานภาพไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจมีบุตร

H_1 : สถานภาพมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจมีบุตร

ข้อสนับสนุน ในมุมมองของงานวิจัยนี้ สถานภาพมีความสัมพันธ์กับความต้องการมีบุตร เนื่องจาก ผู้ที่มีสถานภาพสมรสโดยจะเป็นครอบครัว ทำให้ต้องการมีบุตรเพื่อเติมเต็มให้ครอบครัวให้สมบูรณ์

1.1.4. สถานภาพทางการเงิน

H_0 : สถานภาพทางการเงินไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจมีบุตร

H_1 : สถานภาพทางการเงินมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจมีบุตร

ข้อสนับสนุน จากงานวิจัยของ กนกวรรณ พวงประยงค์ (2561) พบว่า สัดส่วนความต้องการมีบุตร ในอนาคตของสตรีที่สมรสสูงขึ้น เมื่อสตรีที่สมรสมีระดับสถานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนสูงขึ้น

1.2 การทดสอบด้วยวิธี T-test

การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของตัวแปรเชิงปริมาณระหว่างผู้ที่ตัดสินใจมีบุตรและผู้ที่ตัดสินใจไม่มีบุตร ซึ่งมีตัวแปรที่เป็นปัจจัยนำ ได้แก่ อายุ รายได้ และระดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีบุตร

1.2.1. อายุ

$H_0 : \mu_1 = \mu_2$ (อายุเฉลี่ยของคนที่ตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนอเรชัน

วายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน)

$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$ (อายุเฉลี่ยของคนที่ตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนอเรชัน

วายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน)

โดย $\mu_1 =$ อายุเฉลี่ยของคนที่ตัดสินใจมีบุตร

$\mu_2 =$ อายุเฉลี่ยของคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตร

ข้อสนับสนุน จากงานวิจัยของ กนกวรา พวงประยงค์ (2561) พบว่าความต้องการมีบุตรในอนาคตมีสัดส่วนลดลงเมื่อสตรีที่สมรสมีอายุมากขึ้น

1.2.2. รายได้

$H_0 : \mu_1 = \mu_2$ (รายได้เฉลี่ยของคนที่ตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนอเรชัน

วายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน)

$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$ (รายได้เฉลี่ยของคนที่ตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนอเรชัน

วายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน)

โดย $\mu_1 =$ รายได้เฉลี่ยของคนที่ตัดสินใจมีบุตร

$\mu_2 =$ รายได้เฉลี่ยของคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตร

ข้อสนับสนุน จากงานวิจัยของ Hoem (2000) ; Vikat (2004) and Jalovaara (2013) พบว่าผู้หญิงรายได้สูงก็จะเลือกไม่มีบุตรเนื่องจากมีค่าเสียโอกาสสูง

1.2.3. ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านการเมืองการปกครองในปัจจุบัน

$H_0 : \mu_1 = \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านการเมืองการปกครองของคนที่มีบุตรและตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเนอร์ชันวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน)

$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านการเมืองการปกครองของคนที่มีบุตรและตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเนอร์ชันวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน)

โดย μ_1 = คะแนนเฉลี่ยความสำคัญต่อปัจจัยด้านการเมืองการปกครองของคนที่มีบุตร

μ_2 = คะแนนเฉลี่ยความสำคัญต่อปัจจัยด้านการเมืองการปกครองของคนที่มีบุตร

ข้อสันนิษฐาน ในมุมมองของงานวิจัยนี้ ค่าเฉลี่ยของคะแนนด้านการเมืองการปกครองในปัจจุบันของกลุ่มตัดสินใจไม่มีบุตรมากกว่ากลุ่มที่ตัดสินใจมีบุตร เนื่องจากการเมืองการปกครองในปัจจุบันส่งผลต่อการตัดสินใจมีบุตรของกลุ่มคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรค่อนข้างมาก

1.2.4. ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านสวัสดิการของรัฐบาลในปัจจุบัน

$H_0 : \mu_1 = \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านสวัสดิการของรัฐบาลในปัจจุบันของคนที่มีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเนอร์ชันวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน)

$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านสวัสดิการของรัฐบาลในปัจจุบันของคนที่มีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเนอร์ชันวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน)

โดย μ_1 = ค่าคะแนนเฉลี่ยปัจจัยด้านสวัสดิการของรัฐบาลในปัจจุบันของคนที่มีบุตร

μ_2 = ค่าคะแนนเฉลี่ยปัจจัยด้านสวัสดิการของรัฐบาลในปัจจุบันของคนที่มีบุตร

ข้อสันนิษฐาน ในมุมมองของงานวิจัยนี้ ค่าเฉลี่ยของคะแนนด้านสวัสดิการของรัฐบาลในปัจจุบันของกลุ่มที่ตัดสินใจไม่มีบุตรมากกว่ากลุ่มที่ตัดสินใจมีบุตร เนื่องจากการมีบุตรสักคนมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง

การมีสวัสดิการของรัฐบาลเข้ามาสนับสนุนจะส่งผลให้การตัดสินใจมีบุตรมากขึ้น แต่ในประเทศไทย สวัสดิการของรัฐบาลมีค่อนข้างน้อย

1.2.5. ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมบริเวณที่อยู่อาศัย

$H_0: \mu_1 = \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมบริเวณที่อยู่อาศัยของคน ที่ตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเอเรชนวายุที่อาศัยในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน)

$H_1: \mu_1 \neq \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมบริเวณที่อยู่อาศัยของคน ที่ตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเอเรชนวายุที่อาศัยในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน)

โดย μ_1 = ค่าคะแนนเฉลี่ยปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมบริเวณที่อยู่อาศัยของคน ที่ตัดสินใจมีบุตร

μ_2 = ค่าคะแนนเฉลี่ยปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมบริเวณที่อยู่อาศัยของคน ที่ตัดสินใจไม่มีบุตร

ข้อสนับสนุน ในมุมมองของงานวิจัยนี้ ค่าเฉลี่ยของคะแนนด้านสภาพแวดล้อมบริเวณที่อยู่อาศัย ของที่กลุ่มที่ตัดสินใจไม่มีบุตรมากกว่ากลุ่มที่ตัดสินใจมีบุตร เนื่องจากการจะตัดสินใจมีบุตรนั้น ก็ต้องการ ให้บุตรของตนเติบโตมาในสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่ดี เพื่อให้บุตรของตนเติบโตไปในทางที่ดี โดยการ อาศัยอยู่สภาพแวดล้อมที่ดีนั้น จะส่งผลทางตรงหรืออ้อมต่อความคิด ฐานะหรือด้านอื่น ๆ ไม่มากก็น้อย เห็นได้จากคนที่ฐานะมักจะเลือกที่อยู่อาศัยกับคนมีฐานะด้วยกัน ดังนั้นปัจจัยด้านนี้จึงอาจมีอิทธิพลต่อ กลุ่มที่ตัดสินใจไม่มีบุตรมากกว่า

1.2.6. ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านค่านิยมของคนในสังคมปัจจุบัน

$H_0: \mu_1 = \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านค่านิยมของคนในสังคมปัจจุบันของคน ที่ตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเอเรชนวายุที่อาศัยในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน)

$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านค่านิยมของคนในสังคมปัจจุบันของคนที่ตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเนอเรชันวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน)

โดย μ_1 = ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านค่านิยมของคนในสังคมปัจจุบันของคนที่ตัดสินใจมีบุตร

μ_2 = ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านค่านิยมของคนในสังคมปัจจุบันของคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตร

ข้อสนับสนุน จากงานวิจัยของ Lesthaeghe (1980) ; Lesthaeghe and Surkyn (1988) ; Montgomery and Casterline (1996) ; Surkyn and Lesthaeghe (2004) and Liefbroer (2005) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคมวัฒนธรรม พบว่า ค่านิยมในการมีบุตรเปลี่ยนแปลงไปโดยนิยมกับการมีชีวิตอิสระ และการทำตามเป้าหมายอื่น ๆ ในชีวิตมากขึ้น

1.2.7. ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านนโยบายการส่งเสริมการมีบุตร

$H_0 : \mu_1 = \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านนโยบายการส่งเสริมการมีบุตรของคนตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเนอเรชันวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน)

$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านนโยบายการส่งเสริมการมีบุตรของคนตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเนอเรชันวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน)

โดย μ_1 = ค่าคะแนนด้านนโยบายการส่งเสริมการมีบุตรเฉลี่ยของคนตัดสินใจมีบุตร

μ_2 = ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านนโยบายการส่งเสริมการมีบุตรของคนตัดสินใจไม่มีบุตร

ข้อสนับสนุน จากงานวิจัยของ ศตายุ ภัทรกิจกุล และ อัญญา ณ ระนอง (2563) พบว่า นโยบายการส่งเสริมการมีบุตรไม่ได้มีอิทธิพลต่อจำนวนบุตรที่สตรีเจนเนอเรชันวายกลุ่มรายได้ปานกลางในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1.2.8. ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านค่าครองชีพ

$H_0 : \mu_1 = \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านค่าครองชีพของคนที่ตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเนอเรชันวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน)

$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านค่าครองชีพของคนที่ตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเนอเรชันวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน)

โดย μ_1 = ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านค่าครองชีพของคนที่ตัดสินใจมีบุตร

μ_2 = ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านค่าครองชีพของคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตร

ข้อสนับสนุน ในมุมมองของงานวิจัยนี้ ค่าเฉลี่ยคะแนนของด้านค่าครองชีพของกลุ่มที่ตัดสินใจไม่มีบุตรมากกว่ากลุ่มที่ตัดสินใจมีบุตร เนื่องจากในปัจจุบันค่าครองชีพค่อนข้างสูงทำให้ด้านนี้มีอิทธิพลต่อกลุ่มที่ตัดสินใจไม่มีบุตรค่อนข้างมาก โดยการมีบุตรสักคนนั้นมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างมาก

1.2.9. ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านอัตราภาษีบุคคลธรรมดา

$H_0 : \mu_1 = \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านอัตราภาษีบุคคลธรรมดาของคนที่ตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเนอเรชันวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน)

$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านอัตราภาษีบุคคลธรรมดาของคนที่ตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเนอเรชันวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน)

โดย μ_1 = ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านอัตราภาษีบุคคลธรรมดาของคนที่ต้องการมีบุตร

μ_2 = ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านอัตราภาษีบุคคลธรรมดาของคนที่ไม่ต้องการมีบุตร

ข้อสนับสนุน จากงานวิจัยของ Yasuoka (2013) พุดถึงนโยบายด้านภาษี ถูกนำมาใช้เพื่อการกระตุ้นอัตราการเกิดใหม่ของเด็กในสตรีที่อยู่ในประเทศพัฒนาแล้ว นโยบายภาษีดังกล่าวจึงมีผลให้อัตรา

การเกิดใหม่ของเด็กในประเทศเพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจจะใช้กับประเทศไทยไม่ได้ผล เนื่องจากไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา

1.2.10. ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ

$H_0 : \mu_1 = \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจของคนที่ตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเนอเรชันวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน)

$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจของคนที่ตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเนอเรชันวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน)

โดย μ_1 = ค่าคะแนนเฉลี่ยของความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจคนที่ตัดสินใจมีบุตร

μ_2 = ค่าคะแนนเฉลี่ยของความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตร

ข้อสันนิษฐาน จากงานวิจัยของ Sobotka, Skirbekk, and Philipov (2010) ได้ศึกษาปัจจัยที่ทำให้คนมีบุตรน้อยลงจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่า เศรษฐกิจเข้าสู่ภาวะถดถอยจะส่งผลให้คนจะมีบุตรน้อยลง

1.2.11. ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านการมีบุตรเป็นการเต็มเต็มครอบครัวให้สมบูรณ์

$H_0 : \mu_1 = \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านการมีบุตรเป็นการเต็มเต็มครอบครัวให้สมบูรณ์ของคนตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเนอเรชันวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน)

$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านการมีบุตรเป็นการเต็มเต็มครอบครัวให้สมบูรณ์ของคนตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเนอเรชันวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน)

โดย μ_1 = ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านการมีบุตรเป็นการเติมเต็มครอบครัวให้สมบูรณ์ของคนที่น่าสนใจ

มีบุตร

μ_2 = ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านการมีบุตรเป็นการเติมเต็มครอบครัวให้สมบูรณ์ของคนที่น่าสนใจ

ไม่มีบุตร

ข้อสนับสนุน จากงานวิจัยของ Lamanna and Riedmann (2012: 15-24) ที่กล่าวสนับสนุนถึง

นิยามของคำว่า ครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงไปในยุค โดยนิยามคำว่าครอบครัว ว่าครอบครัวไม่จำเป็นต้องประกอบด้วยพ่อ แม่ และบุตร/ธิดา แต่ประกอบด้วย กลุ่มคนที่รวมตัวอยู่ด้วยกัน มีความช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจในการดูแลเด็กหรือผู้รับอุปการะ (อาจหมายถึงคู่สมรส บิดามารดา ญาติผู้ใหญ่ หรืออื่น ๆ ได้) และปรารถนาที่จะรักษาการรวมกลุ่มนี้ไว้ในอนาคต

1.2.12. ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านความคาดหวังในการพึงพาบุตรในยามชรา

$H_0 : \mu_1 = \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านความคาดหวังในการพึ่งพาบุตรในยาม

ชราของคนที่น่าสนใจมีบุตรและคนที่น่าสนใจไม่มีบุตรของคนเจนเนอเรชันวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน)

$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านความคาดหวังในการพึ่งพาบุตรในยาม

ชราของคนที่น่าสนใจมีบุตรและคนที่น่าสนใจไม่มีบุตรของคนเจนเนอเรชันวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน)

โดย μ_1 = ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านความคาดหวังในการพึ่งพาบุตรในยามชราของคนที่น่าสนใจมี

บุตร

μ_2 = ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านความคาดหวังในการพึ่งพาบุตรในยามชราของคนที่น่าสนใจไม่มี

บุตร

ข้อสนับสนุน จากงานวิจัยของ กันนิษฐา มาเหิม และคณะ (2563) พบว่า ในยามชราการใช้ชีวิตโดยลำพังเป็นความสามารถของบุคคลในการดำรงตนอยู่เพียงลำพัง และการเข้าถึงแหล่งสนับสนุนเพื่อดำรงชีพมากขึ้นและนิยมพึ่งพาผู้อื่นให้น้อยที่สุด

1.2.13. ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านการมีบุตรทำชีวิตท่านมีความสุขทางด้านจิตใจ

$H_0 : \mu_1 = \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านการมีบุตรทำชีวิตท่านมีความสุขทางด้านจิตใจของคนที่มีบุตรและคนที่มีบุตรของคณเณรชั้นวชิราวุธวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน)

$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านการมีบุตรทำชีวิตท่านมีความสุขทางด้านจิตใจของคนที่มีบุตรและคนที่มีบุตรของคณเณรชั้นวชิราวุธวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน)

โดย $\mu_1 =$ ค่าคะแนนเฉลี่ยปัจจัยด้านการมีบุตรทำชีวิตท่านมีความสุขทางด้านจิตใจของคนที่มีบุตร

$\mu_2 =$ ค่าคะแนนเฉลี่ยปัจจัยด้านการมีบุตรทำชีวิตท่านมีความสุขทางด้านจิตใจของคนที่มีบุตร

ข้อสนับสนุน จากงานวิจัยของ มนสิการ กาญจนจิตรรา (2561) พบว่า ผู้หญิงที่ตัดสินใจออกจากงานมาเป็นแม่เต็มเวลาต้องประสบกับอารมณ์เชิงลบ ไม่ว่าจะเป็นความเหงา เบื่อ หรือรู้สึกไร้ค่า ที่ไม่สามารถช่วยครอบครัวหาเงินได้ ต้องพึ่งพาเงินที่ฝ่ายชายหามาได้เพียงฝ่ายเดียว ดังนั้นหากไม่มีความสุขก็จะให้คะแนนในด้านนี้น้อย

1.2.14. ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านการมีบุตรทำให้เวลาในการทำงานลดลง

$H_0 : \mu_1 = \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านการมีบุตรทำให้เวลาในการทำงานลดลงของคนที่ตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเอเรชั่นวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน)

$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยการมีบุตรทำให้เวลาในการทำงานลดลงของคนที่ตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเอเรชั่นวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน)

โดย μ_1 = ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านการมีบุตรทำให้เวลาในการทำงานลดลงของคนที่ตัดสินใจมีบุตร

μ_2 = ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านการมีบุตรทำให้เวลาในการทำงานลดลงของคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตร

ข้อสนับสนุน จากงานวิจัยของ McNown and Ridao-Cano (2004) and Raymo and Shibata (2017) พบว่า อัตราการเกิดโดยรวมมักเพิ่มขึ้นเมื่ออัตราการว่างงานของเพศหญิงเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เป็นเพราะสตรีมักให้ความสำคัญและยุ่งอยู่กับงานเมื่อพวกเขามีงานประจำทำ ส่งผลให้เลื่อนเวลาการมีบุตรออกไป

1.2.15. ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านการมีบุตรทำให้เวลาในการพักผ่อนลดลง

$H_0 : \mu_1 = \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านการมีบุตรทำให้เวลาในการพักผ่อนลดลงของคนที่ตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเอเรชั่นวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน)

$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านการมีบุตรทำให้เวลาในการพักผ่อนลดลงของคนที่ตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเอเรชั่นวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน)

โดย μ_1 = ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านการมีบุตรทำให้เวลาในการพักผ่อนลดลงของคนที่ต้องการมีบุตร

μ_2 = ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านการมีบุตรทำให้เวลาในการพักผ่อนลดลงของคนที่ไม่ต้องการมีบุตร

ข้อสันนิษฐาน จากงานวิจัยของเกวลิน ถกพัฒน์กุล และคณะ (2562) พบว่า หญิงตั้งครรภ์จะมีประสิทธิภาพในการนอนหลับที่ลดลง ทำให้รวมไปถึงเวลาพักผ่อนที่ลดลงไปด้วย

1.2.16. ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านการมีบุตรทำให้เวลาส่วนตัวลดลง

$H_0 : \mu_1 = \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านการมีบุตรทำให้เวลาส่วนตัวลดลงของคนที่ตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเนอเรชันวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน)

$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านการมีบุตรทำให้เวลาส่วนตัวลดลงของคนที่ตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเนอเรชันวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน)

โดย μ_1 = ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านการมีบุตรทำให้เวลาส่วนตัวลดลงของคนที่ตัดสินใจมีบุตร

μ_2 = ค่าคะแนนเฉลี่ยด้านการมีบุตรทำให้เวลาส่วนตัวลดลงของคนที่ไม่ตัดสินใจมีบุตร

ข้อสันนิษฐาน ในมุมมองของงานวิจัยนี้ ด้านค่าเฉลี่ยคะแนนของด้านการมีบุตรทำให้เวลาส่วนตัวลดลงของกลุ่มที่ตัดสินใจไม่มีบุตรมากกว่ากลุ่มที่ตัดสินใจมีบุตร เนื่องจากในปัจจุบันค่านิยมของสังคมนิยมอยู่กับแบบคู่รักที่ไม่ต้องการมีบุตรมากขึ้น ซึ่งการที่มีบุตรทำให้ต้องเสียเวลาส่วนตัวเพื่อไปเลี้ยงดูบุตร

1.2.17. ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านการมีบุตรทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้น

$H_0 : \mu_1 = \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยด้านการมีบุตรทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้นของคนที่ตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเนอเรชันวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน)

$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2$ (ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญต่อปัจจัยการมีบุตรทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้นของคนตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเนอเรชันวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน)

โดย μ_1 = ค่าคะแนนเฉลี่ยการมีบุตรทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้นของคนตัดสินใจมีบุตร

μ_2 = ค่าคะแนนเฉลี่ยการมีบุตรทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้นของคนตัดสินใจไม่มีบุตร

ข้อสันนิษฐาน จากงานวิจัยของ ศตายุ ภัทรกิจกุล และ อัญชญา ณ ระนอง (2563) พบว่าสตรีเจนวายกลุ่มรายได้ปานกลางในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นต่อเดือนต่อบุตรหนึ่งคนระหว่าง 1,500 ต่อคนต่อเดือน ไปจนถึง 20,000 บาทต่อเดือนต่อบุตรหนึ่งคน

2. การวิเคราะห์ด้วยแบบจำลอง Binary Logistic Regression เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระมากกว่า 1 ตัวและตัวแปรตาม 1 ตัวแปร

ตัวแปรตามเป็นตัวแปรเชิงคุณภาพที่มีเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้ 2 เหตุการณ์ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้กำหนดตัวแปรตาม ดังนี้ การตัดสินใจมีบุตรของคนเจนเนอเรชันวายในกรุงเทพมหานคร

โดย Y แทน การตัดสินใจมีบุตรของคนเจนเนอเรชันวายในกรุงเทพมหานคร

$Y = 1$ คือ ตัดสินใจที่จะมีบุตร

$Y = 0$ คือ ตัดสินใจที่จะไม่มีบุตร

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ สถานภาพทางการเงินในปัจจุบัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ปัจจัยด้านความสำคัญในด้านสังคมและการเมือง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการมีบุตร ปัจจัยด้านค่าเสียโอกาส

โดยสามารถแสดงสมการความสัมพันธ์ตามแบบจำลอง Binary Logistic Regression และประมาณค่าด้วยวิธี Maximum Likelihood เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ความน่าจะเป็นที่คนเจนเอเรชนวายในกรุงเทพมหานครตัดสินใจมีบุตรจากปัจจัยหรือตัวแปรอิสระที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อความน่าจะเป็นในการตัดสินใจ ได้ดังนี้

$$\ln \left\{ \frac{p(y=1)}{p(y=0)} \right\} = \beta_0 + \beta_1 \text{Gender} + \beta_2 \text{Age} + \beta_3 \text{Educ} + \beta_4 \text{MAR} + \beta_5 \text{FS} + \beta_6 \text{Income} + \beta_7 \text{Politics} + \beta_8 \text{Welfare} + \beta_9 \text{Envi} + \beta_{10} \text{Values} + \beta_{11} \text{Policy} + \beta_{12} \text{Living\_cost} + \beta_{13} \text{Tax} + \beta_{14} \text{Ec\_uncer} + \beta_{15} \text{Family} + \beta_{16} \text{Old} + \beta_{17} \text{Mind} + \beta_{18} \text{Work\_HR} + \beta_{19} \text{Rest} + \beta_{20} \text{PRV\_TIME} + \beta_{21} \text{Exp} + \epsilon_i$$

กำหนดให้

$P(Y=1)$ คือการตัดสินใจมีบุตร

$P(Y=0)$ คือการตัดสินใจไม่มีบุตร

Gender คือ เพศสภาพของกลุ่มตัวอย่าง

Age คือ อายุของกลุ่มตัวอย่าง (ปี)

Educ คือ ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

MAR คือ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

FS คือ สถานภาพทางการเงินในปัจจุบัน

Income คือ รายได้ต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง (บาท)

Politics คือ ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการเมืองและการปกครองในปัจจุบัน

Welfare คือ ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสวัสดิการของรัฐบาล

Envi คือ ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมบริเวณที่อยู่อาศัย

Values คือ ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยด้านค่านิยมของคนในสังคมปัจจุบัน

Policy คือ ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยด้านนโยบายการส่งเสริมการมีบุตร

Living_cost คือ ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยด้านค่าครองชีพ

Tax คือ ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยด้านอัตราภาษีบุคคลธรรมดา

Ec_uncer คือ ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยด้านความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ

Family คือ ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการมีบุตรเป็นการเติมเต็มครอบครัวให้สมบูรณ์

Old คือ ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยด้านความคาดหวังในการพึ่งพาบุตรยามชรา

Mind คือ ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการมีบุตรทำให้ชีวิตมีความสุขทางจิตใจ

Work_HR คือ ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการมีบุตรทำให้เวลาในการทำงานลดลง

Rest คือ ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการมีบุตรทำให้เวลาในการพักผ่อนลดลง

PRV_TIME คือ ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการมีบุตรทำให้เวลาส่วนตัวลดลง

Exp คือ ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการมีบุตรทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้น

ϵ_i คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของแบบจำลอง

ตารางที่ 3.1 รายละเอียดและสมมติฐานของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปร	รายละเอียด	สมมติฐาน
ตัวแปรตาม		
การตัดสินใจมีบุตร	เป็นตัวแปรหุ่น โดยการตัดสินใจมีบุตรจะกำหนดให้เท่ากับ 1 และคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรจะกำหนดเท่ากับศูนย์	-
ตัวแปรคุณลักษณะ		
เพศ	เป็นตัวแปรหุ่น โดยเพศหญิงจะกำหนดเท่ากับ 1 และเพศชายเท่ากับศูนย์	เพศชายมีความน่าจะเป็นที่จะตัดสินใจมีบุตรมากกว่าเพศหญิง
อายุ	อายุของกลุ่มตัวอย่าง (ปี)	อายุที่เพิ่มมากขึ้นจะทำให้มีความน่าจะเป็นที่จะตัดสินใจมีบุตรน้อยลง

ตัวแปร	รายละเอียด	สมมติฐาน
ระดับการศึกษา	<p>เป็นตัวแปรหุ่น โดยระดับการศึกษาจะแบ่งออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่</p> <p>(1) ระดับศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือน้อยกว่า จะกำหนดให้เท่ากับ 1 และการศึกษาระดับอื่น ๆ จะเท่ากับศูนย์</p> <p>(2) ระดับศึกษาอนุปริญา จะกำหนดให้เท่ากับ 1 และการศึกษาระดับอื่น ๆ จะเท่ากับศูนย์</p> <p>(3) ระดับศึกษาปริญญาตรี จะกำหนดให้เท่ากับ 1 และการศึกษาระดับอื่น ๆ จะเท่ากับศูนย์</p> <p>และ (4) ระดับศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จะกำหนดให้เท่ากับ 1 และการศึกษาระดับอื่น ๆ จะเท่ากับศูนย์</p>	<p>กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี หรือสูงกว่าเป็นกลุ่มฐาน ดังนั้นคนที่มีความรู้ระดับศึกษาน้อยกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย (หรือเทียบเท่า) และระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย (หรือเทียบเท่า) นั้นจะมีความน่าจะเป็นที่จะตัดสินใจมีบุตรมากกว่าคนมีระดับการศึกษาปริญญาตรี หรือสูงกว่า</p>
สถานภาพ	<p>เป็นตัวแปรหุ่น โดยสถานภาพโสดจะกำหนดจะเท่ากับ 1 และสถานภาพอื่น ๆ เท่ากับศูนย์</p>	<p>คนที่มีความโสดมีความน่าจะเป็นที่จะตัดสินใจมีบุตรน้อยกว่าคนที่มีความสถานภาพอื่น ๆ</p>

ตัวแปร	รายละเอียด	สมมติฐาน
สถานภาพทางการเงิน	เป็นตัวแปรหุ่นโดยสถานภาพไม่มีหนี้สิน จะกำหนดให้เป็น 1 และสถานภาพมี หนี้สินเป็นศูนย์	คนที่มีสถานภาพทางการเงินที่ไม่มีหนี้สินมี ความน่าจะเป็นที่จะตัดสินใจมีบุตรมากกว่าคน ที่มีสถานภาพทางการเงินที่มีหนี้สิน
รายได้	รายได้ต่อเดือนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (บาท)	รายได้ที่เพิ่มมากขึ้นจะทำให้มีความน่าจะเป็น ที่จะตัดสินใจมีบุตรเพิ่มมากขึ้น
การเมืองและการ ปกครองในปัจจุบัน	ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของการเมืองการปกครองในปัจจุบัน	ผู้ที่ให้คะแนนระดับความสำคัญของการเมืองการปกครองในปัจจุบันเพิ่มขึ้นจะทำให้มีความน่าจะเป็นที่จะตัดสินใจมีบุตรลดลง
สวัสดิการของรัฐบาล	ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของสวัสดิการของรัฐบาล	ผู้ที่ให้คะแนนระดับความสำคัญของสวัสดิการของรัฐบาลเพิ่มขึ้น จะทำให้มีความน่าจะเป็นที่จะตัดสินใจมีบุตรลดลง
สภาพแวดล้อมบริเวณที่อยู่อาศัย	ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย	ผู้ที่ให้คะแนนระดับความสำคัญสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น จะทำให้มีความน่าจะเป็นที่จะตัดสินใจมีบุตรลดลง
ค่านิยมของคนในสังคมปัจจุบัน	ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของค่านิยมของคนในสังคมปัจจุบัน	ผู้ที่ให้คะแนนระดับความสำคัญค่านิยมของคนในสังคมปัจจุบันเพิ่มขึ้น จะทำให้มีความน่าจะเป็นที่จะตัดสินใจมีบุตรลดลง

ตัวแปร	รายละเอียด	สมมติฐาน
นโยบายการส่งเสริม การมีบุตร	ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของ นโยบายการส่งเสริมการมีบุตร	ผู้ที่ให้คะแนนระดับความสำคัญนโยบาย การส่งเสริมการมีบุตรเพิ่มขึ้น จะทำให้ความ น่าจะเป็นที่จะตัดสินใจมีบุตรเพิ่มขึ้น
ค่าครองชีพ	ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของค่า ครองชีพ	ผู้ที่ให้คะแนนระดับความสำคัญของค่าครอง ชีพเพิ่มขึ้น จะทำให้มีความน่าจะเป็นที่จะ ตัดสินใจมีบุตรลดลง
อัตราภาษีบุคคล ธรรมดา	ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของอัตรา ภาษีบุคคลธรรมดา	ผู้ที่ให้คะแนนระดับความสำคัญของอัตราภาษี บุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้น จะทำให้มีความน่าจะเป็น ที่จะตัดสินใจมีบุตรลดลง
ความไม่แน่นอนทาง เศรษฐกิจ	ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของความ ไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ	ผู้ที่ให้คะแนนระดับความสำคัญของความไม่ แน่นอนทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น จะทำให้มีความ น่าจะเป็นที่จะตัดสินใจมีบุตรลดลง
การมีบุตรเป็นการเติม เต็มครอบครัวให้ สมบูรณ์	ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของการมี บุตรเป็นการเติมเต็มครอบครัวให้สมบูรณ์	ผู้ที่ให้คะแนนระดับความสำคัญของการมีบุตร เป็นการเติมเต็มความสมบูรณ์เพิ่มขึ้น จะมี ความน่าจะเป็นในการตัดสินใจการมีบุตร เพิ่มขึ้น
ความคาดหวังในการ พึ่งพาบุตรยามชรา	ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของความ คาดหวังในการพึ่งพาบุตรยามชรา	ผู้ที่ให้คะแนนระดับความสำคัญของความ คาดหวังในการพึ่งพาบุตรยามชราเพิ่มขึ้น จะ

ตัวแปร	รายละเอียด	สมมติฐาน
		ทำให้มีความน่าจะเป็นที่จะตัดสินใจมีบุตรเพิ่มขึ้น
การมีบุตรทำให้ชีวิตมีความสุขทางจิตใจ	ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของการมีบุตรทำให้ชีวิตมีความสุขทางจิตใจ	ผู้ที่ให้คะแนนระดับความสำคัญของการมีบุตรทำให้ชีวิตมีความสุขทางจิตใจเพิ่มขึ้น จะทำให้มีความน่าจะเป็นที่จะตัดสินใจมีบุตรเพิ่มขึ้น
การมีบุตรทำให้เวลาในการทำงานลดลง	ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของการมีบุตรทำให้เวลาในการทำงานลดลง	ผู้ที่ให้คะแนนระดับความสำคัญของการมีบุตรทำให้เวลาในการทำงานลดลงเพิ่มขึ้น จะทำให้มีความน่าจะเป็นที่จะตัดสินใจมีบุตรลดลง
การมีบุตรทำให้เวลาในการพักผ่อนลดลง	ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของการมีบุตรทำให้เวลาในการพักผ่อนลดลง	ผู้ที่ให้คะแนนระดับความสำคัญของการมีบุตรในการพักผ่อนลดลงเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ความน่าจะเป็นที่จะตัดสินใจมีบุตรลดลง
การมีบุตรทำให้เวลาส่วนตัวลดลง	ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของการมีบุตรทำให้เวลาส่วนตัวลดลง	ผู้ที่ให้คะแนนระดับความสำคัญของการมีบุตรทำให้เวลาส่วนตัวลดลงเพิ่มขึ้น จะทำให้มีความน่าจะเป็นที่จะตัดสินใจมีบุตรลดลง
การมีบุตรทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้น	ค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของการมีบุตรทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้น	ผู้ที่ให้คะแนนระดับความสำคัญของการมีบุตรทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้นเพิ่มขึ้น จะทำให้มีความน่าจะเป็นที่จะตัดสินใจมีบุตรลดลง

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีบุตรคนเจเนอเรชันวาย มีผลการศึกษาประกอบไปด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม และการอภิปรายผลการศึกษา

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากคนเจเนอเรชันวาย จำนวน 200 คนพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงซึ่งมีจำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 68.50 และเป็นเพศชาย จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 31.50 โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 25.76 ปี โดยส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือน้อยกว่า จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 ระดับการศึกษานุปริญญา จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 และมีสถานภาพโสด จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 92.00 สถานภาพสมรสหรืออื่น ๆ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 และส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่มีภาระหนี้สิน จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 71.50 มีภาระหนี้สิน จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 ซึ่งมีรายได้โดยเฉลี่ย 23,012.50 บาทต่อเดือน

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	ความถี่ (ราย)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	137	68.50
ชาย	63	31.50
ระดับการศึกษา		
ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือน้อยกว่า	9	4.50
ระดับการศึกษานุปริญญา	6	3.00
ระดับการศึกษาปริญญาตรี	160	80.00
ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี	25	12.50
อายุ		
ค่าเฉลี่ย (ปี)	25.76	
สถานภาพ		
สถานภาพโสด	184	92.00
สถานภาพสมรส	16	8.00

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	ความถี่ (ราย)	ร้อยละ
สถานภาพทางการเงิน		
มีภาระหนี้สิน	57	28.50
ไม่มีภาระหนี้สิน	143	71.50
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ค่าเฉลี่ย (บาท)	23012.50	

4.2 ปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ

ปัจจัยแวดล้อม ได้แก่ ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านทัศนคติต่อคุณค่าของการมีบุตร ปัจจัยด้านค่าเสียโอกาส

จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากคนเจนเนอเรชันวาย จำนวน 200 คน พบว่าในปัจจัยด้านสังคมและการเมืองทั้งผู้ที่ตัดสินใจมีบุตรและผู้ที่ตัดสินใจไม่มีบุตรนั้นให้ความสำคัญในข้อย่อยเหมือนกันนั่นคือ การเมืองและการปกครองในปัจจุบันมากที่สุด และให้ความสำคัญค่านิยมของคนในสังคมปัจจุบันน้อยที่สุด ในปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่าทั้งผู้ที่ตัดสินใจมีบุตรและผู้ที่ตัดสินใจไม่มีบุตรนั้นให้ความสำคัญในข้อย่อยเหมือนกันคือ อัตราภาษีบุคคลธรรมดาต่ำที่สุด ในข้อย่อยอีกสองข้อนั้นมีคะแนนใกล้เคียงกัน ในปัจจัยด้านทัศนคติต่อคุณค่าของการมีบุตรนั้นให้ความสำคัญในข้อย่อยเหมือนกันนั่นคือ การมีบุตรทำให้ชีวิตมีความสุขทางด้านจิตใจมากที่สุด และความคาดหวังในการพึ่งพาบุตรในยามชราให้ความสำคัญน้อยที่สุด ในปัจจัยด้านค่าเสียโอกาสนั้นให้ความสำคัญในข้อย่อยเหมือนกันนั่นคือ การมีบุตรทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุด และให้ความสำคัญการมีบุตรทำให้เวลาในการ

ทำงานลดลงน้อยที่สุด โดยหากพิจารณาในภาพรวมพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีการให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจมากที่สุด และมีปัจจัยในด้านสังคมและการเมือง ปัจจัยด้านค่าเสียโอกาส มีคะแนนความสำคัญที่ใกล้เคียงกัน ในขณะที่มีการให้คะแนนความสำคัญในปัจจัยด้านทัศนคติน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.2 คะแนนเฉลี่ยของคะแนนความสำคัญของปัจจัยแวดล้อม

ปัจจัย	ตัดสินใจมีบุตร	ตัดสินใจไม่มีบุตร	รวม
	n = 81	n = 119	n = 200
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย
ด้านสังคมและการเมือง			
1) การเมืองและการปกครองในปัจจุบัน	4.26	4.53	4.42
2) สวัสดิการของรัฐบาลในปัจจุบัน	4.12	4.52	4.36
3) สภาพแวดล้อมบริเวณที่อยู่อาศัย	3.98	3.97	3.97
4) ค่านิยมของคนในสังคมปัจจุบัน	3.32	3.63	3.51
5) นโยบายการส่งเสริมการมีบุตร	3.70	3.91	3.83
เฉลี่ย			4.02

ปัจจัย	ตัดสินใจมีบุตร	ตัดสินใจไม่มีบุตร	รวม
	n = 81	n = 119	n = 200
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย
ด้านเศรษฐกิจ			
1) ค่าครองชีพ	4.49	4.72	4.63
2) อัตราภาษีบุคคลธรรมดา	3.91	4.22	4.10
3) ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ	4.48	4.77	4.66
เฉลี่ย			4.46
ด้านทัศนคติต่อการมีบุตร			
1) การมีบุตรเป็นการเติมเต็มครอบครัวให้สมบูรณ์	3.68	3.03	3.30
2) ความคาดหวังในการพึ่งพาบุตรในยามชรา	2.57	2.29	2.40
3) การมีบุตรทำให้ชีวิตท่านมีความสุขทางด้านจิตใจ	4.37	3.08	3.61
เฉลี่ย			3.10
ด้านค่าเสียโอกาส			
1) การมีบุตรทำให้เวลาในการทำงานลดลง	3.32	3.91	3.67

ปัจจัย	ตัดสินใจมีบุตร	ตัดสินใจไม่มีบุตร	รวม
	n = 81	n = 119	n = 200
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย
2) การมีบุตรทำให้เวลาในการพักผ่อนลดลง	3.63	4.3	4.03
3) การมีบุตรทำให้เวลาส่วนตัวลดลง	3.77	4.37	4.13
4) การมีบุตรทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้น	4.63	4.99	4.85
เฉลี่ย			4.17

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน

ในส่วนนี้จะกล่าวถึงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคนเจนเนอร์ชันวายที่ตัดสินใจมีบุตรและคนเจนเนอร์ชันวายที่ตัดสินใจไม่มีบุตรกับปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแวดล้อมในด้านต่าง ๆ

4.3 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคนเจนเนอร์ชันวายที่ตัดสินใจมีบุตรและคนเจนเนอร์ชันวายที่ตัดสินใจไม่มีบุตรกับปัจจัยส่วนบุคคล

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคนเจนเนอร์ชันวายที่ตัดสินใจมีบุตรและคนเจนเนอร์ชันวายที่ตัดสินใจไม่มีบุตรตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพ และสภาพทางการเงิน มีรายละเอียดดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคนเจนเนอร์ชันวายที่ตัดสินใจมีบุตรและคนเจนเนอร์ชันวายที่ตัดสินใจไม่มีบุตรด้วยสถิติ Chi-square พบว่า การตัดสินใจมีบุตรของคนเจนเนอร์ชันวายมีความสัมพันธ์กับสถานภาพ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.01$ และการตัดสินใจมีบุตรของคนเจนเนอร์ชันวายไม่มีความสัมพันธ์กับเพศ ระดับการศึกษา และสภาพทางการเงิน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.1$

ตาราง 4.3 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจมีบุตรของคนเจนอเรชันวายใน

กรุงเทพมหานครกับปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยตามแนวนอน	การตัดสินใจมีบุตร	
	χ^2	P-Value
ปัจจัยส่วนบุคคล		
เพศ	0.593813	0.4409
ระดับการศึกษา	1.761363	0.6234
สถานภาพ	15.94248	0.0001***
สภาพทางการเงิน	0.969075	0.3249

หมายเหตุ : * คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.10$

** คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.05$

*** คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.01$

จากตารางที่ 4.4 สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการตัดสินใจมีบุตรได้ว่าผู้ที่มีสถานภาพโสดที่ตัดสินใจมีบุตร คิดเป็นร้อยละ 36.41 และผู้ที่มีสถานภาพโสดที่ตัดสินใจไม่มีบุตรคิดเป็นร้อยละ 63.59 ในขณะที่ผู้ที่มีสถานภาพสมรสที่ตัดสินใจมีบุตร คิดเป็นร้อยละ 87.5 และผู้ที่มีสถานภาพสมรสที่ตัดสินใจไม่มีบุตรคิดเป็นร้อยละ 12.5 จึงกล่าวได้ว่ามีแนวโน้มที่ผู้ที่มีสถานภาพโสดมีความตัดสินใจมีบุตรต่ำกว่าผู้ที่มีสถานภาพสมรส

ตาราง 4.4 cross-tabulation table

สถานภาพ	โสด		สมรส		รวม		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	โสด	สมรส
ต้องการมีบุตร	67	36.41	14	87.50	81	82.72	17.28
ไม่ต้องการมีบุตร	117	63.59	2	12.50	119	98.32	1.68
รวม	184	100.00	16	100	200	92.00	8.00

4.3.1. ผลการทดสอบความแตกต่างของอายุเฉลี่ยและรายได้เฉลี่ยระหว่างคนเจนเนอร์ชันวายที่ตัดสินใจมีบุตร และคนเจนเนอร์ชันวายที่ตัดสินใจไม่มีบุตร

อายุ

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของอายุระหว่างคนเจนเนอร์ชันวายที่ตัดสินใจมีบุตรกับคนเจนเนอร์ชันวายที่ตัดสินใจไม่มีบุตร ด้วยสถิติ t-test พบว่าอายุเฉลี่ยระหว่างคนเจนเนอร์ชันวายที่ตัดสินใจมีบุตรและคนเจนเนอร์ชันวายที่ตัดสินใจไม่มีบุตรไม่มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.1$

เมื่อพิจารณาถึงอายุเฉลี่ยระหว่างคนเจนเนอร์ชันวายที่ตัดสินใจมีบุตรกับคนเจนเนอร์ชันวายที่ตัดสินใจไม่มีบุตร พบว่า คนเจนเนอร์ชันวายที่ตัดสินใจมีบุตรมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 26.42 ปี มากกว่าคนเจนเนอร์ชันวายที่ตัดสินใจไม่มีบุตรมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 25.31 ปี

รายได้

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของรายได้ระหว่างคนเจนเนอร์ชันวายที่ตัดสินใจมีบุตรกับคนเจนเนอร์ชันวายที่ตัดสินใจไม่มีบุตรด้วยสถิติ t-test พบว่ารายได้เฉลี่ยระหว่างคนเจนเนอร์ชันวายที่ตัดสินใจมีบุตรและคนเจนเนอร์ชันวายที่ตัดสินใจไม่มีบุตรไม่มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.1$

ตาราง 4.5 ตารางผลการทดสอบความแตกต่างของอายุเฉลี่ยระหว่างคนเจนเนอร์สไนวายที่ตัดสินใจมีบุตร และคนเจนเนอร์สไนวายที่ตัดสินใจไม่มีบุตร

ปัจจัย	ตัดสินใจมีบุตร	ตัดสินใจไม่มีบุตร	รวม	t-stat	P-value
	n = 81	n = 119	n = 200		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย		
ปัจจัยส่วนบุคคล					
อายุ	26.42	25.31	25.76	1.47	0.1430
รายได้	25498.76	21320.17	23012.50	1.38	0.1688

หมายเหตุ : * คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.10$

** คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.05$

*** คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.01$

4.3.2. ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการมีบุตรระหว่างคนเจนเอเรชันวายที่ตัดสินใจมีบุตรและคนเจนเอเรชันวายที่ตัดสินใจไม่มีบุตร

ด้านสังคมและการเมือง

ในประเด็นด้านสังคมและการเมือง คณะผู้จัดทำได้มีการศึกษาและพิจารณาปัจจัยดังต่อไปนี้ ได้แก่ การเมืองการปกครองในปัจจุบัน สวัสดิการของภาครัฐ ค่านิยมของคนในสังคม และนโยบายการส่งเสริมการมีบุตรของภาครัฐ โดยภาพรวมของข้อมูลเห็นได้ว่า ค่าเฉลี่ยส่วนใหญ่ของกลุ่มคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มคนที่ตัดสินใจมีบุตร มีเพียงปัจจัยสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเท่านั้นที่แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยกลุ่มคนที่ตัดสินใจมีบุตรน้อยกว่า แสดงให้เห็นว่าคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรให้ความสำคัญในด้านสังคมและการเมืองมากกว่าคนที่ตัดสินใจมีบุตร ยกเว้นปัจจัยสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย

นอกจากนี้ยังมีเพียงปัจจัยด้านสวัสดิการของรัฐบาลในปัจจุบันและค่านิยมของคนในสังคมปัจจุบัน ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.01$ โดยแสดงว่าปัจจัยด้านสวัสดิการของรัฐบาลในปัจจุบันและค่านิยมของคนในสังคมปัจจุบัน คะแนนเฉลี่ยของทั้งสองปัจจัยดังกล่าวมีความแตกต่างกันระหว่างคนที่ต้องมีบุตรและคนที่ไม่ต้องการมีบุตร

ด้านเศรษฐกิจ

ในประเด็นด้านเศรษฐกิจ คณะผู้จัดทำได้มีการศึกษาและพิจารณาปัจจัยดังต่อไปนี้ ได้แก่ ค่าครองชีพ อัตราภาษีบุคคลธรรมดา ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ โดยภาพรวมของข้อมูลเห็นได้ว่า ค่าเฉลี่ยของคนที่ไม่ต้องการมีบุตรมากกว่าค่าเฉลี่ยของคนที่ต้องการมีบุตรทุกปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ แสดงให้เห็นว่า คนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรจะให้ความสำคัญกับปัจจัยทางด้านการเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีบุตรมากกว่าคนที่ตัดสินใจมีบุตร

นอกจากนี้จากการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแต่ละด้านในปัจจัยด้านเศรษฐกิจระหว่างคนที่ตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตร พบว่าประเด็นเรื่องอัตราภาษีบุคคลธรรมดา มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.01$ นั้นหมายความว่า คะแนนเฉลี่ยในประเด็นดังกล่าวมีความแตกต่างกันระหว่างคนที่ต้องการมีบุตรและคนที่ไม่ต้องการมีบุตร

ด้านทัศนคติต่อการมีบุตร

ในประเด็นด้านทัศนคติต่อการมีบุตร คณะผู้จัดทำได้มีการศึกษาและพิจารณาปัจจัยดังต่อไปนี้ ได้แก่ การมีบุตรเป็นการเติมเต็มครอบครัวให้สมบูรณ์ ความคาดหวังในการพึ่งพาบุตรในยามชรา การมีบุตรทำชีวิตท่านมีความสุขทางด้านจิตใจ โดยภาพรวมของข้อมูลเห็นได้ว่า ค่าเฉลี่ยของคนที่มีบุตรมากกว่าค่าเฉลี่ยของคนที่ไม่ตัดสินใจมีบุตรทุกปัจจัยทางด้านทัศนคติต่อการมีบุตร แสดงให้เห็นว่าคนที่ตัดสินใจมีบุตรจะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านทัศนคติต่อการมีบุตรมากกว่าคนที่ไม่ต้องการมีบุตร

นอกจากนี้จากการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแต่ละด้านในปัจจัยด้านทัศนคติต่อการมีบุตรระหว่างคนที่ตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรพบว่า ประเด็นเรื่องการมีบุตรเป็นการเติมเต็มครอบครัวให้สมบูรณ์ และการมีบุตรทำชีวิตท่านมีความสุขทางด้านจิตใจ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.01$ นั้นหมายความว่า คะแนนเฉลี่ยในประเด็นดังกล่าวมีความแตกต่างกันระหว่างคนที่ตัดสินใจมีบุตรและคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตร

ด้านค่าเสียโอกาส

ในประเด็นด้านค่าเสียโอกาส คณะผู้จัดทำได้การศึกษาและพิจารณาปัจจัยดังต่อไปนี้ ได้แก่ การมีบุตรทำให้เวลาในการทำงานลดลง การมีบุตรทำให้เวลาในการพักผ่อนลดลง การมีบุตรทำให้เวลาส่วนตัวลดลง และการมีบุตรทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้น จากโดยภาพรวมของข้อมูลจะเห็นได้ว่าทุกปัจจัยในปัจจัยด้านค่าเสียโอกาส กลุ่มคนตัดสินใจไม่มีบุตรมีค่าเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มคนที่ตัดสินใจมีบุตรทุกปัจจัยด้านค่าเสียโอกาส แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่ากลุ่มคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตรให้ความสำคัญในด้านค่าเสียโอกาสมากกว่าคนที่ตัดสินใจมีบุตร

นอกจากนี้จากการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแต่ละด้านในปัจจัยด้านค่าเสียโอกาส ทุกปัจจัยในด้านนี้ทั้งหมดล้วนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ $\alpha = 0.01$ ทั้งสิ้น ยกเว้นปัจจัยด้านการมีบุตรทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้นเท่านั้นที่มีระดับนัยสำคัญที่ $\alpha = 0.05$ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยในทุกปัจจัยในด้านนี้ล้วนมีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนที่ตัดสินใจมีบุตรและกลุ่มคนที่ตัดสินใจไม่มีบุตร

ตาราง 4.6 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความสำคัญของปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีบุตรและตัดสินใจไม่มีบุตร

ปัจจัย	ตัดสินใจมี บุตร	ตัดสินใจไม่มี บุตร	รวม	t-stat	P-value
	n = 81	n = 119	n = 200		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย		
ด้านสังคมและการเมือง					
1) การเมืองและการปกครองในปัจจุบัน	4.26	4.53	4.42	-1.46	0.1467
2) สวัสดิการของรัฐบาลในปัจจุบัน	4.12	4.52	4.36	-1.96	0.0516*
3) สภาพแวดล้อมบริเวณที่อยู่อาศัย	3.98	3.97	3.97	0.04	0.9645
4) ค่านิยมของคนในสังคมปัจจุบัน	3.32	3.63	3.51	-1.76	0.0796*

ปัจจัย	ตัดสินใจมี บุตร	ตัดสินใจไม่มี บุตร	รวม	t-stat	P-value
	n = 81	n = 119	n = 200		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย		
5) นโยบายการส่งเสริมการมีบุตร	3.70	3.91	3.83	-1.07	0.2849
ด้านเศรษฐกิจ					
1) ค่าครองชีพ	4.49	4.72	4.63	-1.21	0.2272
2) อัตราภาษีบุคคลธรรมดา	3.91	4.22	4.10	-1.66	0.0983*
3) ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ	4.48	4.77	4.66	-1.59	0.1139
ด้านทัศนคติต่อการมีบุตร					
1) การมีบุตรเป็นการเติมเต็มครอบครัว ให้สมบูรณ์	3.68	3.03	3.30	3.26	0.0013***
2) ความคาดหวังในการพึ่งพาบุตรในยาม ชรา	2.57	2.29	2.40	1.49	0.1370
3) การมีบุตรทำให้ชีวิตท่านมีความสุข ทางด้านจิตใจ	4.37	3.08	3.61	6.81	0.0000***

ปัจจัย	ตัดสินใจมี บุตร	ตัดสินใจไม่มี บุตร	รวม	t-stat	P-value
	n = 81	n = 119	n = 200		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย		
ด้านค่าเสียโอกาส					
1) การมีบุตรทำให้เวลาในการทำงาน ลดลง	3.32	3.91	3.67	-3.22	0.0015***
2) การมีบุตรทำให้เวลาในการพักผ่อน ลดลง	3.63	4.3	4.03	-3.65	0.0004***
3) การมีบุตรทำให้เวลาส่วนตัวลดลง	3.77	4.37	4.13	-3.19	0.0017***
4) การมีบุตรทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้น	4.63	4.99	4.85	-2.05	0.0422**

หมายเหตุ : * คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.10$

** คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.05$

*** คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.01$

4.4 ผลประมาณค่าแบบจำลอง Binary Logistic Regression

แบบจำลองที่ 1 เป็นแบบจำลองที่มีตัวแปรอิสระทุกตัวในงานวิจัยและเป็นแบบจำลองที่มีตัวแปรอิสระที่ทดสอบทางสถิติแล้วมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีการทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) แล้วพบว่าตัวแปรอิสระที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากกว่า 0.6 จึงทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity คือมีสหสัมพันธ์กันเองระหว่างตัวแปรอิสระมากกว่า 2 ตัวขึ้นไป ส่งผลให้ตัวแปรอิสระบางตัวในกลุ่มไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทางคณะผู้จัดทำได้ทำการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในแบบจำลองที่ 2 โดยการตัดตัวแปรอิสระที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากกว่า 0.6 จึงทำให้แบบจำลองที่ 2 เป็นแบบจำลองที่ดีที่สุด

ผลการศึกษาพบว่า แบบจำลองที่ 2 เป็นแบบจำลองที่นำไปใช้ในการคำนวณค่า Marginal Effect เพื่ออธิบายถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความน่าจะเป็นในการตัดสินใจที่จะมีบุตรของประชากรเจนเนอเรชันวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร จากแบบจำลองที่ 2 พบว่า ค่า McFadden R-squared มีค่าเท่ากับ 0.3418 ซึ่งแสดงถึงความสามารถของตัวแปรอิสระในการอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ร้อยละ 34.18 นอกจากนี้แบบจำลองที่ 2 ยังมีค่าร้อยละของความถูกต้องในการพยากรณ์การตัดสินใจมีบุตรของคนเจนเนอเรชันวายที่มีค่าเท่ากับ 0 หรือก็คือคนที่ไม่ต้องการมีบุตร เท่ากับ 84.87 ส่วนค่าร้อยละของความถูกต้องในการพยากรณ์การตัดสินใจมีบุตรของคนเจนเนอเรชันวายที่มีค่าเท่ากับ 1 หรือก็คือคนที่ต้องการมีบุตร เท่ากับ 65.43 และค่าร้อยละของความถูกต้องในการพยากรณ์การตัดสินใจมีบุตรของคนเจนเนอเรชันวายทั้งหมดในแบบจำลองที่ 2 มีค่าเท่ากับร้อยละ 77.00 และเนื่องจากแบบจำลองที่ 1 มีปัญหา Multicollinearity แบบจำลองที่ 2 จึงมีความเหมาะสมในการพยากรณ์และนำไปใช้ได้มากกว่าถึงแม้แบบจำลองที่ 1 จะมีค่าร้อยละของความถูกต้องในการพยากรณ์สูงกว่าก็ตาม

เมื่อพิจารณาถึงนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรอิสระจากแบบจำลองที่ 2 พบว่า การมีบุตรทำให้เวลาในการพักผ่อนลดลง (REST) การมีบุตรทำให้ชีวิตท่านมีความสุขทางจิตใจ (MIND) สวัสดิการของรัฐบาลในปัจจุบัน

(WELFARE) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.01$ และอายุ (AGE) สภาพแวดล้อมบริเวณที่อยู่อาศัยของท่าน (ENVI) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.05$ และสถานภาพสมรส (MARITAL) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.1$

จากการนำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ได้จากแบบจำลองที่ 2 ไปคำนวณค่า Marginal Effect สามารถอธิบายความหมายได้ ดังนี้

1. อายุ (AGE) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน หมายความว่า หากอายุเพิ่มขึ้น 1 ปี ความน่าจะเป็นในการตัดสินใจมีบุตรจะเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.038445 หรือจะเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 3.84
2. สถานภาพ (Marital) คนที่มีสถานภาพโสดมีความน่าจะเป็นที่จะตัดสินใจมีบุตรน้อยกว่าคนที่มีสถานภาพสมรสเท่ากับ 0.663138 หรือน้อยกว่าร้อยละ 66.31
3. สวัสดิการของรัฐบาลในปัจจุบัน (WELFARE) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม หมายความว่า หากคะแนนความสำคัญของสวัสดิการของรัฐบาลในปัจจุบันเพิ่มขึ้น 1 คะแนน ความน่าจะเป็นในการตัดสินใจมีบุตรจะลดลงเท่ากับ 0.166356 หรือจะลดลงเท่ากับร้อยละ 16.64
4. สภาพแวดล้อมบริเวณที่อยู่อาศัย (ENVI) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน หมายความว่า หากคะแนนความสำคัญของสภาพแวดล้อมบริเวณที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น 1 คะแนน ความน่าจะเป็นในการตัดสินใจมีบุตรจะเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.115158 หรือจะเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 11.52
5. การมีบุตรทำให้ชีวิตท่านมีความสุขทางจิตใจ (MIND) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน หมายความว่า หากคะแนนความสำคัญของการมีบุตรทำให้ชีวิตท่านมีความสุขทางจิตใจเพิ่มขึ้น 1 คะแนน ความน่าจะเป็นในการตัดสินใจมีบุตรจะเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.380770 หรือจะเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 38.08
6. การมีบุตรทำให้เวลาในการพักผ่อนลดลง (REST) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม หมายความว่า หากคะแนนความสำคัญของการมีบุตรทำให้เวลาในการพักผ่อนลดลงเพิ่มขึ้น 1 คะแนน ความน่าจะเป็นในการตัดสินใจมีบุตรจะลดลงเท่ากับ 0.218126 หรือจะลดลงเท่ากับร้อยละ 21.81

ตาราง 4.7 ผลการประมาณค่าแบบจำลอง Binary Logistic Regression

ตัวแปร	Model1	Model2	
	Coefficient (Std error)	Coefficient (Std. error)	Marginal Effect
Gender	-0.085494 (0.510428)	-0.029309 (0.493329)	-0.009694
Age	0.114107** (0.051392)	0.116241** (0.051895)	0.038445
Education	-0.396620 (0.370594)	-0.383822 (0.372303)	-0.126945
Marital	-2.029365* (1.048241)	-2.005023* (1.034599)	-0.663138
FIN_status	-0.700563 (0.514554)	-0.638834 (0.523158)	-0.211287
Income	-1.18E-05 (1.13E-05)	-1.28E-05 (1.12E-05)	-4.24E-06

ตัวแปร	Model1	Model2	
	Coefficient (Std error)	Coefficient (Std. error)	Marginal Effect
Politics	0.033095 (0.191506)	0.05546 (0.191789)	0.018343
Welfare	-0.495308** (0.203172)	-0.502983*** (0.194588)	-0.166356
Envi	0.353366** (0.171840)	0.348183** (0.171943)	0.115158
Values	-0.124080 (0.172940)	-0.121682 (0.167902)	-0.040245
Policy	-0.147675 (0.178568)	-0.154737 (0.176830)	-0.051178
Living_cost	-0.037061 (0.240604)	-	-
Tax	0.088431 (0.246598)	0.088320 (0.191334)	-0.166356

ตัวแปร	Model1	Model2	
	Coefficient (Std error)	Coefficient (Std. error)	Marginal Effect
Ec_uncer	-0.135518 (0.223495)	-0.183487 (0.223031)	-0.060686
Family	0.00599 (0.215711)	0.011106 (0.214175)	0.003673
Old	-0.089585 (0.192441)	-0.122705 (0.192105)	-0.040583
Mind	1.142814*** (0.190078)	1.151272*** (0.192105)	0.380770
Work_HR	-0.155920 (0.218189)	-	-
Rest	-0.637924** (0.286225)	-0.659512*** (0.227161)	-0.218126
PRV_TIME	0.118229 (0.299670)	-	-

ตัวแปร	Model1	Model2	
	Coefficient (Std error)	Coefficient (Std. error)	Marginal Effect
Exp	-0.109414 (0.267577)	-0.085213 (0.244281)	-0.028183

	Model 1	Model 2
McFadden R-squared	0.344284	0.341764
S.D. dependent var	0.492124	0.492124
Akaike criterion	1.105200	1.078602
Schwarz criterion	1.468015	1.391942
Hannan-Quinn	1.252025	1.205406
Correct prediction (P = 0) (%)	86.55	84.87
Correct prediction (P = 1) (%)	65.43	65.43
All correct prediction (%)	78.00	77.00

หมายเหตุ : * คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.10$

** คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.05$

*** คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.01$

Model 1 คือ แบบจำลองที่มีจำนวนตัวแปรอิสระทุกตัวตามสมมติฐาน

Model 2 คือ แบบจำลองที่มีตัวแปรอิสระมีนัยสำคัญทางสถิติที่แก้ไขปัญหาและนำไปใช้คำนวณค่า Marginal Effect

อภิปรายผลการศึกษา

จากการทดสอบสมมติฐานเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจมีบุตรของประชากรเจนเอเรชันวายภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยคณะผู้จัดทำได้ใช้เครื่องมือและแบบจำลองทางสถิติต่าง ๆ และได้นำมาอภิปรายผลการศึกษาซึ่งแบบออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ปัญหาและวิธีแก้ไขปัญหา และข้อค้นพบที่ได้จากผลการศึกษา มีดังนี้

ปัญหาและวิธีแก้ไขปัญหา

การประมาณค่าเพื่อให้ได้แบบจำลองที่จะนำไปใช้ในการคำนวณค่า Marginal Effect

1. ตัวแปรอิสระที่อธิบายถึงปัจจัยแวดล้อม ได้แก่ การมีบุตรทำให้เวลาส่วนตัวลดลง การมีบุตรทำให้เวลาในการทำงานลดลง การมีบุตรทำให้เวลาในการพักผ่อนลดลง ค่าครองชีพ อัตราภาษีบุคคลธรรมดา สวัสดิการของรัฐบาลในปัจจุบัน เนื่องจากตัวแปรทั้ง 6 ตัวนี้มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กัน จึงนำตัวแปรการมีบุตรทำให้เวลาส่วนตัวลดลง (PRV_TIME) การมีบุตรทำให้เวลาในการทำงานลดลง (WORK_HR) และค่าครองชีพ (LIVING_COST) ออกจากแบบจำลอง ส่งผลให้แบบจำลองแบบที่ 2 มีตัวแปรอิสระมีระดับนัยสำคัญทางสถิติสูงขึ้น

เป็นที่ระดับ $\alpha = 0.01$ 2 ตัว จากเดิมที่ระดับ $\alpha = 0.05$ และค่า Akaike criterion Schwarz criterion และ Hannan-Quinn แบบจำลองที่ 2 ต่ำกว่าแบบจำลองที่ 1

2. แบบจำลองที่ 2 ได้มีการแก้ปัญหา heteroskedasticity ด้วยวิธี Huber-White จึงทำให้ไม่มีปัญหาความแปรปรวนของตัวแปรคลาดเคลื่อนไม่คงที่

ข้อค้นพบที่ได้จากผลการศึกษา

งานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจมีบุตรของประชากรเจนเนอเรชันวายภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่าข้อค้นพบที่ได้มีส่วนสอดคล้องและขัดแย้งกับงานวิจัยที่ผ่านมาดังนี้

อายุ

เนื่องจากค่า Marginal Effect จากการประมาณค่าแบบจำลอง Binary Logistic Regression มีค่าเป็นบวกหรือสามารถกล่าวได้ว่า หากอายุที่เพิ่มส่งผลให้ความน่าจะเป็นที่คนเจนเนอเรชันวายจะตัดสินใจมีลูกเพิ่มขึ้นซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ กนกวรรณ พงษ์ประยงค์ (2561) ที่พบว่า การตัดสินใจมีบุตรในอนาคตมีสัดส่วนลดลงเมื่อสตรีที่สมรสมีอายุมากขึ้น อาจเป็นผลมาจากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้มีค่าเฉลี่ยอายุอยู่ที่ราว ๆ 25 ปี ซึ่งยังถือว่าอายุน้อยและไม่มากและยังไม่สมรส แต่งานวิจัยที่นำมาอ้างอิงนั้นกลุ่มตัวอย่างมีอายุมากที่สุดคือ 49 ปี และเป็นผู้ที่สมรสแล้ว จึงอาจเป็นสาเหตุให้เมื่ออายุมากขึ้นการตัดสินใจมีบุตรจะลดลง เพราะเมื่อเข้าใกล้ความชรามากขึ้นเท่าใดปัญหาในการตั้งครรภ์ก็จะมากขึ้นด้วย

สถานภาพ

จากผลการประมาณค่าแบบจำลอง Binary Logistic Regression พบว่ามีค่า Marginal Effect เป็นลบ กล่าวคือ ผู้ที่มีสถานภาพโสดมีความน่าจะเป็นที่จะตัดสินใจบุตรน้อยกว่าผู้ที่มีสถานภาพสมรส ซึ่งสอดคล้องกับ

สมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับผลที่ได้จากค่าทดสอบ Chi-square ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสดมีการตัดสินใจมีบุตรต่ำกว่าผู้ที่มีสภาพสมรส

การมีบุตรทำให้ชีวิตท่านมีความสุขทางด้านจิตใจ

ค่า Marginal Effect จากผลการประมาณค่าแบบจำลอง Binary Logistic Regression มีค่าเป็นบวก กล่าวคือ ผู้ที่ให้ความสำคัญในด้านการมีบุตรทำให้ชีวิตมีความสุขทางด้านจิตใจ มีความน่าจะเป็นในการตัดสินใจมีบุตรเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนสิการ กาญจนะจิตรา (2561)

การมีบุตรทำให้เวลาในการพักผ่อนลดลง

จากผลการประมาณค่าแบบจำลอง Binary Logistic Regression พบว่า Marginal Effect มีค่าเป็นลบ กล่าวได้ว่า ผู้ที่ให้ความสำคัญต่อการมีบุตรทำให้เวลาในการพักผ่อนลดลง มีความน่าจะเป็นในการตัดสินใจมีบุตรลดลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกวลิน ถกพัฒนกุล และคณะ (2562)

ข้อค้นพบใหม่ที่ได้จากการศึกษา

สวัสดิการของรัฐบาลในปัจจุบัน

จากผลการประมาณค่าแบบจำลอง Binary Logistic Regression พบว่า Marginal Effect มีค่าเป็นลบ กล่าวได้ว่า หากคะแนนความสำคัญในด้านนี้เพิ่มขึ้นหนึ่งคะแนนความน่าจะเป็นในการมีบุตรลดลง และจากผลการทดสอบ t-test พบว่า มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนด้านนี้ระหว่างผู้ที่ตัดสินใจในมีบุตรและผู้ที่ตัดสินใจไม่มีบุตรของคนเจนเอเรชันวาย พบว่าผู้ที่ตัดสินใจไม่มีบุตรให้ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญในด้านนี้มากกว่าผู้ที่ตัดสินใจมีบุตร

สภาพแวดล้อมบริเวณที่อยู่อาศัย

ค่า Marginal Effect จากผลการประมาณค่าแบบจำลอง Binary Logistic Regression มีค่าเป็นบวก กล่าวคือ เมื่อคะแนนด้านนี้เพิ่มขึ้นจะความน่าจะเป็นในการตัดสินใจมีบุตรจะเพิ่มขึ้น ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานที่ว่า เมื่อคะแนนด้านนี้สูงขึ้น ความน่าจะเป็นในการมีบุตรจะลดลงเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างอาจจะอยู่ในกรุงเทพมหานครที่มีสภาพแวดล้อมที่ดีและเจริญแล้ว

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

เนื่องจากสถานการณ์ปัจจุบันในประเทศไทยมีอัตราการเกิดของประชากรที่ลดลง ซึ่งส่งผลกระทบต่ออายุเฉลี่ยของประชากรในประเทศซึ่งมีแนวโน้มที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยการเปลี่ยนแปลงของอายุเฉลี่ยประชากรนั้น ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว จึงทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทัศนใจมีบุตรของประชากรเจนเอเรชันวายที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อทัศนใจมีบุตรของคนเจนเอเรชันวาย เพื่อให้รัฐบาลทราบถึงการตัดสินใจของประชากรเจนเอเรชันวาย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อช่วยให้ประชากรเจนเอเรชันวายมีความสนใจและตัดสินใจที่จะมีบุตรมากขึ้น โดยเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากประชากรเจนเอเรชันวายในกรุงเทพมหานคร และวิธีการศึกษาของงานวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็นเนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากร จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก โดยประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 200 คน ในแบบสอบถามได้มีการสอบถามลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และปัจจัยแวดล้อม ได้แก่ ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการมีบุตร และปัจจัยด้านค่าเสียโอกาส ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลมีการใช้สถิติเชิงอนุมาน โดยมีการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจที่จะมีบุตรของประชากรเจนเอเรชันวายในกรุงเทพมหานคร กับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพ สถานภาพทางการเงิน ด้วยสถิติ Chi-square และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแวดล้อม ได้แก่ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ปัจจัยด้านสังคมและการเมือง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการมีบุตร และปัจจัยด้านค่าเสียโอกาส ด้วยสถิติ T-test รวมถึงประมาณค่าแบบจำลอง Binary

Logistic Regression ด้วยวิธี Maximum Likelihood เพื่อหาขนาดและทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามที่มีผลต่อการตัดสินใจที่จะมีบุตรของประชากรเจนเอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างของประชากรเจนเอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานคร จำนวน 200 ตัวอย่าง แบ่งเป็นผู้ที่ตัดสินใจ มีบุตร จำนวน 81 คน และผู้ที่ตัดสินใจไม่มีบุตร จำนวน 119 คน พบว่าเป็นเพศหญิงจำนวน 137 คนและเพศชาย จำนวน 63 คน และภาพรวมเป็นผู้ที่มีสถานภาพโสด ระดับการศึกษาอยู่ที่ปริญญาตรี ไม่มีภาระหนี้สิน นอกจากนี้ ยังพบว่าผู้ที่ตัดสินใจมีบุตรมีอายุเฉลี่ย 26.42 ปี และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 25,498.76 บาท ซึ่งแตกต่างจากผู้ที่ ตัดสินใจไม่มีบุตรที่มีอายุและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่น้อยกว่า และพบว่าในปัจจุบันด้านสังคมและการเมืองทั้งผู้ที่ ตัดสินใจมีบุตรและผู้ที่ตัดสินใจไม่มีบุตรนั้นให้ความสำคัญในข้อย่อยเหมือนกันนั่นคือ การเมืองและการปกครองใน ปัจจุบันมากที่สุด และให้ความสำคัญค่านิยมของคนในสังคมปัจจุบันน้อยที่สุด ในปัจจุบันด้านเศรษฐกิจพบว่าทั้งผู้ที่ ตัดสินใจมีบุตรและผู้ที่ตัดสินใจไม่มีบุตรนั้นให้ความสำคัญในข้อย่อยเหมือนกันคือ อัตราภาษีบุคคลธรรมดาที่น้อย ที่สุด ในข้อย่อยอีกสองข้อนั้นมีคะแนนใกล้เคียงกัน ในปัจจุบันด้านทัศนคติต่อคุณค่าของการมีบุตรนั้นให้ความสำคัญ ในข้อย่อยเหมือนกันนั่นคือ การมีบุตรทำชีวิตมีความสุขทางด้านจิตใจมากที่สุด และความคาดหวังในการพึ่งพาบุตร ในยามชราให้ความสำคัญน้อยที่สุด ในปัจจุบันด้านค่าเสียโอกาสนั้นให้ความสำคัญในข้อย่อยเหมือนกันนั่นคือ การมี บุตรทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุด และให้ความสำคัญการมีบุตรทำให้เวลาในการทำงานลดลงน้อยที่สุด โดย สรุปแล้วหากพิจารณาในภาพรวมพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีการให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจมากที่สุด และมีปัจจัยในด้านสังคมและการเมือง ปัจจัยด้านค่าเสียโอกาสนั้นมีความสำคัญที่ใกล้เคียงกัน ในขณะที่มีการ ให้คะแนนความสำคัญในปัจจุบันด้านทัศนคติน้อยที่สุด

จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจมีบุตรของคนเจนเอเรชั่นวาย กับปัจจัยส่วนบุคคล ด้วยสถิติ Chi-square พบว่า สถานภาพมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจมีบุตรของคนเจนเอเรชั่นวาย โดยมีแนวโน้ม ที่ผู้ที่มีสถานภาพโสดจะมีการตัดสินใจมีบุตรต่ำกว่าผู้ที่มีสถานภาพสมรส

ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างคนเจนเนอร์ชันวายที่ตัดสินใจมีบุตรและคนเจนเนอร์ชันวายที่ตัดสินใจไม่มีบุตร ด้วยสถิติ T-Test ในด้านปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าอายุเฉลี่ยและรายได้เฉลี่ยนั้นไม่แตกต่างกัน ขณะที่ในด้านปัจจัยแวดล้อม พบว่า ปัจจัยด้านสังคมและการเมืองมีเพียงสองข้อย่อยที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันนั้น คือ สวัสดิการของรัฐบาลในปัจจุบัน และค่านิยมของคนในสังคมปัจจุบัน ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีเพียงอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญที่แตกต่างกัน ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการมีบุตร พบว่ามีเพียงความคาดหวังในการพึ่งพาบุตรในยามชราที่ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญนั้นไม่แตกต่างกัน และปัจจัยด้านค่าเสียโอกาสในรายข้อย่อยไม่พบว่ามีข้อไหนไม่แตกต่างกัน

ผลประมาณการค่าแบบจำลอง Binary Logistic model พบว่า คนที่มีสถานภาพโสดมีความน่าจะเป็นที่จะตัดสินใจมีบุตรน้อยกว่าคนที่สมรส และพบว่าตัวแปรอิสระที่มีผลต่อความน่าจะเป็นของการตัดสินใจการมีบุตรของคนเจนเนอร์ชันวายเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ได้แก่ อายุ สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย และการมีบุตรทำให้ชีวิตท่านมีความสุขทางจิตใจ ในขณะที่สวัสดิการของรัฐบาลในปัจจุบัน และการมีบุตรทำให้เวลาในการพักผ่อนลดลง เป็นตัวแปรอิสระที่มีผลต่อความน่าจะเป็นของการตัดสินใจการมีบุตรของคนเจนเนอร์ชันวายเป็นไปในทิศทางตรงข้ามกัน และปัจจัยที่ควรให้ความสำคัญมากที่สุด คือ การมีบุตรทำให้ชีวิตท่านมีความสุขทางจิตใจ เนื่องจากมีค่า Marginal Effect มากที่สุด เท่ากับ 0.380770 ในขณะที่สถานภาพมีค่า Marginal Effect น้อยที่สุด เท่ากับ -0.663138

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1. รัฐบาลควรปรับปรุงสวัสดิการต่าง ๆ ให้มีคุณภาพที่ดีขึ้นเพื่อแสดงถึงคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจะช่วยให้คนมีบุตรเพิ่มขึ้น เนื่องจากผู้ที่ตัดสินใจไม่มีบุตรให้คะแนนเฉลี่ยความสำคัญด้านสวัสดิการมากกว่าผู้ที่ตัดสินใจมีบุตร
2. รัฐบาลควรลดอัตราภาษีบุคคลธรรมดาเพื่อส่งเสริมการมีบุตร

3. รัฐบาลควรมีการสร้างเสริมและพัฒนาสภาพแวดล้อมทั่วไปในประเทศให้ดีขึ้นเนื่องจากการศึกษาพบว่า หากสภาพแวดล้อมดีขึ้นความน่าจะเป็นในการตัดสินใจมีบุตรเพิ่มขึ้น
4. รัฐบาลควรเพิ่มเวลาในการลาคลอดให้ทั้งสามีและภรรยา เพื่อให้สามีสามารถช่วยภรรยาเลี้ยงดูบุตรเพื่อเป็นแบ่งเบาภาระของภรรยา เนื่องจากการศึกษาพบว่าหากคนให้ความสำคัญของการมีบุตรทำให้เวลาในการพักผ่อนลดลง เพิ่มขึ้น ความน่าจะเป็นในการตัดสินใจมีบุตรจะลดลง

ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรใช้การสุ่มตัวอย่างแบบใช้ความน่าจะเป็น เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้มีการกระจุกตัวของกลุ่มตัวอย่างมากเกินไป
2. ควรมีการขยายขอบเขตของประชากรในการวิจัยครั้งต่อไป เพื่อศึกษาประชากรในกลุ่มที่กว้างขึ้นและสามารถเปรียบเทียบความสัมพันธ์และความแตกต่างได้
3. ควรเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และออกแบบสอบถามเฉพาะกลุ่ม โดยแยกชุดคำถามสำหรับผู้ที่ต้องการมีบุตรและไม่ต้องการมีบุตร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความชัดเจน และมีความถูกต้องตรงกับความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

The Economist Intelligence Unit. (2562). **Why countries in Southeast Asia need to think about fertility rates before it's too late**(online).

<http://www.eiu.com/graphics/marketing/pdf/Fertility-in-South-East-Asia-EIU.pdf>. 18

กรกฎาคม 2565

ภคพร อรุณพูลทรัพย์. (2565). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีบุตรของประชาชนเจนเนอเรชั่นวายในจังหวัด**

ชลบุรี(online). <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/twin92/6214155570.pdf>. 18 กรกฎาคม 2565

Novabizz. (ม.ป.ป.). **ทฤษฎีความพอใจ**(online).

<https://www.novabizz.com/NovaAce/Manage/%E0%B8%97%E0%B8%A4%E0%B8%A9%E0%B8%8E%E0%B8%B5%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%9E%E0%B8%B6%E0%B8%87%E0%B8%9E%E0%B8%AD%E0%B9%83%E0%B8%88.htm>.

21 กรกฎาคม 2565

ศศิวิมล วรณศิริ ปวีณวัฒน์. (2562). **ความแตกต่างของค่าจ้างระหว่างชายหญิงและผลของการมีลูกใน**

ประเทศไทย(online). <https://www.pier.or.th/abridged/2019/15/>. 23 กรกฎาคม 2565

ศศิวิมล วรณศิริ ปวีณวัฒน์ และ lusi liao. (2562). **“Gold Miss” or “Earthy Mom”? Evidence from**

Thailand(online). pier_dp_110.pdf. 23 กรกฎาคม 2565

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (ม.ป.ป.). **แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุนค่าเสียโอกาส**(online).

<http://cmuir.cmu.ac.th/bitstream/6653943832/39724/4/CHAPTER%202.pdf>. 27 กรกฎาคม

2565

เกวลิณ ถกพัฒน์กุล วรณีย์ เตียววิศเรศ และ ตติรัตน์ เตชะศักดิ์ศรี. (2562). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพ

การนอนหลับในหญิงตั้งครรภ์(online).

<https://nurse.buu.ac.th/rsh/file/journal/0000000304.pdf>. 27 กรกฎาคม 2565

ศตายุ ภัทรกิจกุล และ อัญญา ณ ระนอง. (ม.ป.ป.). การศึกษาปัจจัยด้านนโยบายเพื่อการสนับสนุนการมีบุตร

ที่มีผลต่อจำนวนบุตรที่สตรีเจนวายกลุ่มรายได้ปานกลางในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

วางแผนว่าจะมี(online). [https://so05.tci-](https://so05.tci-thaijo.org/index.php/pajournal/article/download/237184/169269)

[thaijo.org/index.php/pajournal/article/download/237184/169269](https://so05.tci-thaijo.org/index.php/pajournal/article/download/237184/169269). 27 กรกฎาคม 2565

กันนิษฐา มาเต็ม ปิยนุช ภิญโย รัชนี พจนา และ คณະ. (2563). ประสบการณ์ของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ตามลำพัง

และความแตกต่าง ระหว่างหญิงและชาย : การวิจัยชาติพันธุ์วรรณนา(online).

<https://he01.tci-thaijo.org/index.php/jnat-ned/article/download/238977/165485/>.

27 กรกฎาคม 2565

มหาวิทยาลัยรังสิต. (ม.ป.ป.). ทฤษฎีอรรถประโยชน์ (Utility Theory)(online).

<http://old-book.ru.ac.th/e-book/e/EC111/chapter5.pdf>. 1 กันยายน 2565

คิรดา พรหมมาวัน และ เกวลี ขจรลาภนิรันดร์. (2561). การศึกษาค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรในอำเภอ

เมืองจังหวัดพิษณุโลก(online). [https://www.econ.nu.ac.th/wp-](https://www.econ.nu.ac.th/wp-content/uploads/2020/02/1158.pdf)

[content/uploads/2020/02/1158.pdf](https://www.econ.nu.ac.th/wp-content/uploads/2020/02/1158.pdf). 5 ตุลาคม 2565

research cafe. (2562). การมีบุตรกับความเปราะบางของผู้หญิง(online).

<https://researchcafe.org/how-families-with-children-adapt-their-working-behavior/>. 5

ตุลาคม 2565

Jobthai. (2565). 9 เหตุผลที่คนทำงานรุ่นใหม่ไม่อยากแต่งงานมีลูก(online).

<https://blog.jobthai.com/lifestyle/9>. 5 ตุลาคม 2565

longtunman. (2565). ประชากรเกิดน้อยลง ส่งผลอย่างไรกับเศรษฐกิจ(online).

<https://www.longtunman.com/35665>. 8 ตุลาคม 2565

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามงานวิจัย

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีบุตรของประชากรเจนเอเรชันวายในกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 01101491 วิธีวิจัยทางเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีบุตรของประชากรเจนเอเรชันวายในกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 : คำถามคัดกรอง

ส่วนที่ 2 : ปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนที่ 3 : คำถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีบุตรของประชากร

เจนเอเรชันวายในกรุงเทพมหานคร

เพื่อให้รัฐบาลสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปช่วยประกอบการกำหนดแนวทางการบริหาร หรือปรับปรุงนโยบายต่าง ๆ ที่จะช่วยแก้ปัญหาอัตราการเกิดที่ลดลงได้ โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลไปใช้เฉพาะการศึกษาวิจัยเท่านั้น

ส่วนที่ 1 : คำถามคัดกรอง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่าง หน้าข้อความที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด

1. ท่านอยู่ในเจนเอเรชันวายหรือไม่ (เจนเอเรชันวาย : อายุ 22 - 42 ปี)

☐ ใช่

☐ ไม่ใช่ (จบแบบสอบถาม)

2. ปัจจุบันท่านอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครหรือไม่ (ไม่รวมปริมณฑล)

☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่ (จบแบบสอบถาม)

ส่วนที่ 2 : ปัจจัยส่วนบุคคล

1. ท่านต้องการมีบุตรหรือไม่

☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

2. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

3. อายุ ..... ปี

4. ระดับการศึกษา

☐ ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือน้อยกว่า

☐ ระดับการศึกษานุปริญญา

☐ ระดับการศึกษาปริญญาตรี

☐ ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

5. สถานภาพปัจจุบัน

☐ โสด

☐ สมรส

☐ อื่นๆ .....

6. สถานภาพทางการเงินในปัจจุบัน

☐ มีภาระหนี้สิน

☐ ไม่มีภาระหนี้สิน

7. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ..... บาท (โสด = ของตนเอง, สมรส = ทั้งของตนเองและคู่สมรส)

ส่วนที่ 2 : คำถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีบุตรของประชากรเจนเอเรชันวายใน

กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างตามคะแนนความสำคัญ โดย

6 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด

5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยมาก

4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยค่อนข้างมาก

3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยค่อนข้างน้อย

2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

หัวข้อปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีบุตร	คะแนนความสำคัญ					
	1	2	3	4	5	6
1. ด้านสังคมและการเมือง						
1.1 การเมืองการปกครองในปัจจุบัน (เช่น ความขัดแย้งทางการเมือง เป็นต้น)						

หัวข้อปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีบุตร	คะแนนความสำคัญ					
	1	2	3	4	5	6
1.2 สวัสดิการของรัฐบาลในปัจจุบัน (เช่น การศึกษา ขั้นพื้นฐาน, นโยบายการลาคลอด)						
1.3 สภาพแวดล้อมบริเวณที่อยู่อาศัยของท่าน						
1.4 ค่านิยมของคนในสังคมปัจจุบัน (เช่น ค่านิยมการ แต่งงานก่อนมีบุตร ,คาดหวังชีวิตอิสระ)						
1.5 นโยบายการส่งเสริมการมีบุตร (เช่น จ่ายเงิน อุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด)						
2. ด้านเศรษฐกิจ						
2.1 ค่าครองชีพ						
2.2 อัตราภาษีบุคคลธรรมดา						
2.3 ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ (เช่น วิกฤตจากการ ระบาดของโรคโควิด-19)						
3. ด้านทัศนคติต่อคุณค่าของการมีบุตร						
3.1 การมีบุตรเป็นการเติมเต็มครอบครัวให้สมบูรณ์						
3.2 ความคาดหวังในการพึ่งพาบุตรในยามชรา						
3.3 การมีบุตรทำให้ชีวิตท่านมีความสุขทางด้านจิตใจ						
4. ค่าเสียโอกาส						
4.1 การมีบุตรทำให้เวลาในการทำงานลดลง						

หัวข้อปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีบุตร	คะแนนความสำคัญ					
	1	2	3	4	5	6
4.2 การมีบุตรทำให้เวลาพักผ่อนลดลง (เช่น นอนหลับ)						
4.3 การมีบุตรทำให้เวลาส่วนตัวลดลง (เช่น เวลาในการเที่ยว ,สังสรรค์)						
4.4 การมีบุตรทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้น (เช่น ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูบุตร)						